PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius. O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Spaudos Kolekcija

Nr. 342 ANTRADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 27, 1939, TORONTO, ONTARIO METAI VIII

ANGLAI BAUGINA JAPONUS EKONOMINIU KARU

Jei Japonai Nenusileis Anglai Uždės Embargo Ant Japonijos Prekių

LONDONAS, Birželio 26. — Anglija planuoja imtis griežtų ekonominių priemonių prieš Japoniją, jei japonai nepanaikins blokados anglų ir francūzų koncesijoms Tientsine ir kitose vietose.

Jeigu japonai nesutiks Tientsino incidento likviduoti kaip vietinio įvykio ir blokadą tęs toliau, Anglijos ministerių kabinetas savo susirinkime ateinantį trečiadienį veikiausiai paskelbs embargo japonų prekėms.

Nekurie anglų laikraščiai reikalauja tuo pačiu atmokėti Britų imperijoj gyvenantiems japonams, kuo japonai vaišina anglus. Japonų valdomoj teritorijoj yra 15,000 anglų, o Britų imperijoj yra 50,000 japonų.

Japonų užpuldinėjimai ant anglų nei kiek nemažėja. Vieną anglą su žmona japonai nurėdę visai beieškodami, ar nesineša ko nors. Tokių įvykių buvo gana daug.

Japonai blokadą dar sustiprino, paskelbdami karo stovį prie gelžkelių stoties, už Tarptautinio tilto, taipgi į anglų ir francūzų koncesiją įleisdami po vieną kinietį tik kas pusę valandos.

Japonai baugina kinus mirties bausme, jei kuris drįs pristatyti anglams maistą.

Protestų apsimainymai tarp japonų iš vienos pusės ir anglų, francūzų ir amerikonų konsulų iš kitos labai dažni. Štai viena japonų nota anglams:

"Mes to praleisti be atsakymo negalime. Jei kitas toks įvykis pasikartos, pasekmės bus neįsivaizduojamos. Japonijos armija pasirengusi imtis griežtų priemonių. Už bent kokį padėties pablogėjimą bus atsakomingi anglai."

Ši nota buvo įteikta anglams protestuojant prieš anglų kareivio įžeidimą kiniečio kratuvininko.

Čemberlenas pareiškė, kad jo valdžia dėsianti pastangas, kad kaip nors susitaikyti.

Minios Akyvaizdoje Užsimušė Parašiutistas

ST. CATHARINE, Ont., Birželio 26. — Dviejų tūkstančių žmonių akyvaizdoje, netoli St. Catharine aerodromo vakar užsimušė 21 metų amžiaus parašiutistas Joseph Chadwick. Žiaurią tragediją matė ir parašiutisto motina.

Jaunas parašiutistas pirmu kart šoko iš orlaivio. Jį ir kitus jaunus vyrus šokti iš orlaivio mokino pasižymėjęs parašiutistas Bennett iš Hamiltono. Bennett duodamas instrukcijas paskutinėmis dienomis keletą kartų iššoko iš orlaivio. Pagaliau davė iššokti savo mokiniui. Pirmiausia šoko Chadwick. Turėjo du parašiutus, bet tiktai vienas parašiutas dalinai atsidarė ir 2,500 pėdų smarkiai kritęs per orą sutiško vienam sode.

Manoma, kad iššokęs iš orlaivio jaunuolis baisiai išsigandęs, nuo to prarado sąmonę ir todel negalėjo atidaryti parašiutų.

NAZIAI LIKVIDAVO RAUDONOSIOS ŽVAIGŽDĖS LINIJĄ

HAMBURG, Birželio 26. — Naziai likvidavo Raudonosios Žvaigždės liniją, kurią atakavo per keletą paskutinių metų už tai, kad jos savininku buvo žydas Arnold Berstein.

Du keleivinius laivus, Pennland ir Westerland, naziai pardavė Olandijos-Amerikos linijai, taip pat pardavė ir septynis prekinius laivus, o kitus sudaužė.

Bernsteinas pereitais metais nubaustas milijonu markių ir trisdešimčia mėnesių kalėjimo už laužymą įstatymo svetimoms valiutoms tvarkyti.

Dideli Mūšiai Ant Mandžuko-Mongolijos Rubežiaus.

MASKVA, Birželio 26. — Maskvos radio vakar pranešė visuomenei, kad prie Mandžuko-Mongolijos rubežiaus paskutinių šešių savaičių laikotarpyje atsibuvo keletas didelių mūšių, kuriuose dalyvavo abiejų pusių kanuolės, tankai ir orlaiviai.

Komunikatu nurodoma, kad mūšiuose, prasidėjusiuose gegužės 11 dieną ir užsitęsusiuose iki praeito šeštadienio, numušta 82 orlaiviai — 59 japonų orlaiviai ir 23 Mongolijos orlaiviai.

Maskvos radio pirmu kart pranešė Sovietų piliečiams, kad Išlaukinės Mongolijos rubežius padeda apginti Sovietų piliečiai ir pildo gegužės 31 dieną padarytą užsienio reikalų komisaro Molotovo pareiškimą, nurodantį, kad išlaukinės Mongolijos rubežiai bus ginami taip, kaip ginami Sovietų rubežiai.

Tasas, oficialė Sovietų žinių agentūra, nurodo, kad praeitą šeštadienį atsibuvusiam dideliam mūšyj numušta 25 Mandžuko — Japonijos orlaiviai.

Į pietryčius nuo Bor ežero sukoncentruota daug Sovietų-Mongolijos kareivių, kurie pasiruošę akcijai, jeigu tiktai japonai su mandžukiečiais darys kitą užpuolimą.

Ramusis Torontas Bus Dar Ramesnis

TORONTO, Ont. — Šiandien įeina galion naujas įstatymas, sulyg kurio bile koks nereikalingas triukšmas ar balsas skaitysis nusižengimu.

Jei kaimynai nusiskųs, kad jūsų radio griežia labai garsiai ir trukdo jiems ramybę, teks jį sulaikyti, nes to nepadarius teks užsimokėti pabaudą.

Nebus galima triūbyti automobilio ragą, rėkauti, skambinti skambalą ir t.t.

Kas turi senus baršlančius trokus ar automobilius, tie turės juos parduoti arba taip sutaisyti, kad jie nebaršketų.

Torontas ir taip buvo skaitomas ramiausiu didmiesčiu, o dabar jis bus dar ramesnis.

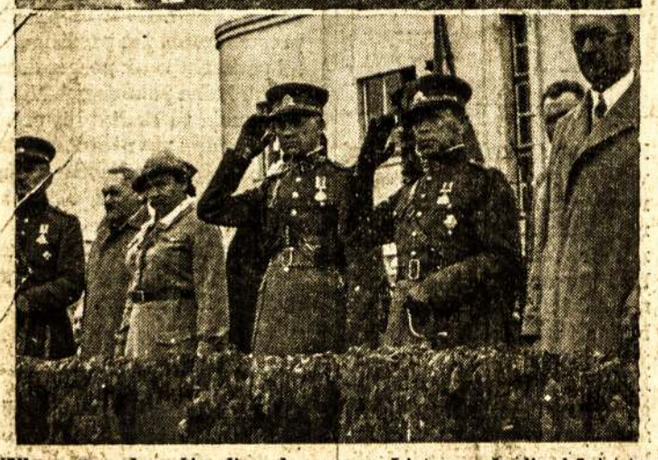

Vėliavų paradas. Šiandien daugumas Lietuvos šaulių būrių turi savo vėliavas, su kuriomis šauliai yra prisiekę eiti į žygį tėvynei pašaukus. Čia matoma Utenos šaulių rinktinės šventė, į kurią buvo apsilankęs krašto apsaugos ministras gen. Musteikis (viduryje) ir Šaulių Sąjungos vadas pulk. Saladžius (greta). Ilgoje eilėje išrikiuotos rinktinės būrių vėliavos parado metu.

Airių Slaptoji Organizacija Pradėjo Sprogdinimų Bangą

LONDONAS, Birželio 26. — Slaptoji airių organizacija, vadinama Airijos respublikoniška armija, pradėjo kitą didelę sprogdinimų bangą Anglijoj. Jos iniciatyva šeštadienio naktį Piccadily cirke ir kitose centralinio Londono dalyse sprogo septynios bombos, kurios sužeidė apie 30 žmonių ir padarė už 50 tūkstančių dolerių nuostolių.

Londono magistratas išdavė 130 kratų warantų, kurių laiku sulaikyta 30 nužiūrimų asmenų. Manoma, kad sprogdinimų tikslas susabotažuoti Anglijos ginklavimąsi ir teroro kampanija vedama iš Vokietijos prisiųstais pinigais.

Naujai prasidėjusios teroro bangos pasekmėj, Londono policija padvigubino sargybas prie balionų ankarų, prie apsigynimo priemonių nuo oro atakų ir kitų svarbių armijos stočių, nes manoma, kad teroristai mėgins suduoti smūgį svarbiausiems apsigynimo ramsčiams.

Airijos valdžia taip pat padvigubino sargybas Airijos miestuose, nes ir tenai padažnėjo teroro veiksmai. De Valera valdžia, kuri uždraudė "Airijos respublikonišką armiją," bet nesiėmė prieš teroristus akcijos, dabar pasiuntė šarvuočius ir policiją į Dubliną, Fermojų ir Listovelį malšinti tenai pasireiškusių neramumų.

Prieš teroristus išstoja ir kunigai. Wesminsterio arcivyskupas grąsina ekskomunikacija.

ITALIJOS IR VOKIETIJOS KARINIAI LAIVAI VEIKS IŠVIEN

BERLYNAS. — Pasekmėj karinių laivynų viršininkų konferencijos, susitarta, kad atsitikime karo Italijos ir Vokietijos kariniai laivynai veiks išvien, komanduojant bendrai vadovybei.

Kiek pirmiau Vokietija ir Italija pasirašė karinę sutartį. Prie to dabar pridėjus karinio laivyno susitarimą, pasidaro visiškai aišku, kad Vokietija ir Italija visapusiai viena antrą rems prieš demokratines šalis.

IŠBANDĖ NAUJĄ GALINGĄ KANUOLĘ

WASHINGTON, Birželio 26. — Jungtinių Valstijų armija praeitą šeštadienį išbandė naują 155 milimetrų kanuolę, kuri šimto svarų sunkumo sviedinius numeta už 15 mylių.

Naujoji kanuolė sveria penkiolika tonų, pritaisyta ant dešimtį ratų turinčio stovio, gali būt vežama 12 mylių per valandą ir yra didžiausia iš lauko kanuolių. Ji pritaikyta mušimui priešo pafrontinių sandėlių, nes sviedinys išrausia 16 pėdų gylio duobę.

BRAZILIJA PRIIMS VOKIETIJOS KATALIKUS

RIO DE JENEIRO, Birželio 26. — Britanijos valdžios oficialis radio pranešėjas nurodė, kad popiežius Pijus XI kreipėsi į Brazilijos prezidentą Vargą, prašydamas priimti į Braziliją 3,000 Vokietijos katalikų. Brazilijos valdžia popiežiaus prašymą nutarė išpildyti.

Minėti katalikai dabar randasi nazių koncentracijos stovyklose. Jų atgabenimą į Braziliją finansuos katalikų komitetai.

Toronto Community Welfare komitetas jau kelinti metai kaip kasmet rengia visų tautų festivalį, per kurį kiekviena tauta gali parodyti savo talentą. Toks festivalis šiemet įvyko Graphic Arts pastate, Canadian National Exibition parke, pereitą penktadienį ir šeštadienį. Šiemet lietuviai nepasirodė. Kitais metais reikia dalyvauti. Čia matote ispanų šokikų grupę.

Anglija Vokiečiams Visai Nepavojinga, Sako Paul Goebelsas, Nazių Ministeris

ESSEN, Birželio 26. — Paul Goebelsas, nazių propagandos ministeris, atsakydamas į Anglijos ministerio pirmininko Čemberleno pareiškimą konservativų mitinge, kad Anglija puikiai apsiginklavo, pareiškė, jog Anglija lenktiniuotis su Vokietija negali.

Griežtai reikalaudamas, kad būtų grąžintos kolonijos, Goebelsas šaukė:

"Mes išlaukinių priešų nebijome — o ypatingai savo draugės kitoj pusėj kanalo (Anglijos). Žodis 'kapituliacija' mums svetimas.

"Mes nerastume reikalo sakyti ačiū. Mes norime sugrąžinti kas mums priklauso.

"Anglija sako, kad galima viską padaryti pagalba sutarčių. Mes iš Londono reikalaujame ne prižadų, o darbų.

"Kas negembleriauja, tas ir nelaimi. Jei ateis krizis, mūsų atsakymas vienas: jei valdžia rizikuos, mes taipgi rizikuosime."

"Grumojimai mūsų nebaugina. Nėra tokios jėgos. Žiūrėkit į Japoniją.

"Japonai lupa juos išrengtus. o jie nieko negali padaryti."

Iš Goebelso kalbos matyti, kad naziai, pasidrąsinę anglų neveiklumu prieš Japoniją, o ypatingai jų išsisukinėjimu nuo pakto su SSRS, pradės naują akciją.

BULGARIJOS STUDENTAS NUŠOVĖ TRIS PROFESORIUS

SOFIJA, Birželio 26. — Dienos metu, judrioje gatvėje, Sofijos universiteto studentas vakar nušovė tris profesorius ir pagaliau pats nusišovė.

Žudynių veiksmus studentas atliko labai greitai, kad net daugybė praeivių nesuspėjo jo sutrukdyti. Profesorius šaudė todel, kad jie kvosdami nustatė jį neišlaikiusiu egzaminų.

Rooseveltas Planuoja Didelę Statybą

WASHINGTONAS. — Spaudos konferencijoj prez. Rooseveltas paskelbė naują darbų programą, apimančią trijų metų laikotarpį ir reikalaujančią 3,860,000,000 išlaidų. Iš tos sumos $870,000,000 turės būti išleista dar sekančiais metais.

Paskelbtą programą neužilgo prezidentas pasiūlys kongresui. Į naujų darbų programą įeina tiltų statymas, vieškelių tiesimas, gelžkelių taisymas, žemės ūkio apielinkių elektrifikavimas, vandens rezervų steigimas ir tam panašiai.

Projektų finansavimui fondus sukelti prezidentas siūlo paskolom, kurias turės garantuoti vyriausybė. Tuo būdu, sako prezidentas, finansavimas projektuojamų darbų nebus surištas su valstybės iždu ir nedarys įtakos į biudžeto balansą.

Numatyti projektai, kuomet bus pastatyti, turėsią patys per save apsimokėti ir iš to bus gražintos finansavimo paskolos.

DIDELI LIETŪS SASKAČEVANE

SASKATOON, Birželio 26. — Saskačevano provincijos šiaurėje, praeitos savaitės gale siautė dideli lietūs. Per kelias dienas iškrito pustrečio colio lietaus, o per visą birželį apie pusseptinto colio, tai yra daugiausia 33 metų laikotarpyje.

Vietomis lietus išplovė geležinkelių pylimus, o vienoj vietoj net nunešė nuo kelio automobilį.

FORDAS NUMATĄS, KAD SUBMARINAI BUVĘ SUGADINTI

DETROIT, Mich. — Automobilių magnatas Henrry Fordas mano, kad Amerikos, Anglijos ir Francijos submarinai buvę kieno nors tyčia sugadinti, kad nuskęstų. Bet kitu atvėju tikrino, kad tai ne nažių šnipų darbas.

40 SUŽEISTA BIBLIJISTŲ MITINGE

NEW YORK, Birželio 26. — Madison Square Gardene vakar įvyko biblijistų mitingas. Tūlas Hecklers mėgino pertraukti biblijistų vado Ruterfordo kalbą. Iš to kilo muštynės, kuriose 40 asmenų sužeista.

Nekurie suimtieji biblijistai pastatyti po tūkstančio dolerių kaucijos.

Italijos Armija Darys Manievrus Francijos Pasienyje

ROMA, Birželio 26. — Italijos armijos ekspertai nurodo, kad galimai šios vasaros pabaigoj bus patikrinta fašistų atakos militarinė taktika Francijos parubežyj.

Manievrai prasidėsią rugpiūčio 3 dieną Po upės apylinkėje. Iš čionai šaurrytinė Italijos armija greitai persimesianti į Francijos pasienį, į nesenai Musolinio apžiūrėtą Piedmont kovos lauką, ir tenai sulaikysianti įsivaizduojamą priešą.

Sąryšy su ruošiamais manievrai tankų korpusai ir chemikalinio karo vienutės išvyko pratimams. Taipgi prasideda ir artilerijos šaudymų pratimai netoli Turino ir Alessandria. O laivyno eskadronai išplaukia pratimams į Vidužemio jūrą.

JAPONAI BOMBARDAVO KANADOS MISIJĄ

SHANGHAI, Birželio 26. — Japonijos orlaiviai praeitą šeštadienį bombardavo Hunan provincijoje, Changteh mieste esančią Kanados misijonierių įstaigą. Užmušė Kanados misijonierių Caswell ir jo žmoną.

SUNKVEŽIMIUI ATSIMUŠUS Į STULPĄ SUŽEISTA 32 VAIKAI

GUELPH, Ont., Birželio 26.— Iš pikniko važiavęs trokas vakar atsimušė į telegrafo stulpą ir smarkiai subraižė bei sukrėtė 32 vaikus.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

Pamatinė Problema Yra Algos ir Darbo Diena

Kapitalistinė Kanados spauda dabar pilna žinių apie Batos propoziciją statyti čeverykų fabriką. Sąryšy su tuo plačiai rašo apie reikalą įsileisti Kanadon daugiau naujų imigrantų. Girdi, Kanadoj yra daug vietos del naujų industrijų ir žmonių. Kanada gerlaikio nematysianti tol, kol ji būsianti užsidarius.

Kad Kanada yra didelė ir turtinga, niekas negali abejoti. Kanadoj galėtų apsigyventi dar labai daug naujų imigrantų. Taipgi čia yra vietos dar del daugelio fabrikų. Tačiau reikia pasakyti, kad Kanadoj daug žmonių kenčia skurdą ne del to, kad būtų stoka žmonių ir fabrikų. Jeigu Kanadoj virš milijono žmonių gyvena iš pašalpos, reiškia žmonių užtenka. Iš kitos pusės žiūrint, nors virš milijono žmonių gyvena iš pašalpos, fabrikų taipgi netrūksta. Ir tie fabrikai, kurie jau egzistuoja, ne visi pilnai veikia. Daug jų dirba labai mažai, nesamdydami nei pusės darbininkų skaičiaus, kiek jie galėtų samdyti. Kiti dirba vos pusę laiko.

Pamatinė priežastis visų negerumų yra algos ir darbo diena. Darbininkai Kanadoj gauna labai mažas algas. To rezultate jie mažai ką perka, nors daug dalykų jiems labai reikia. O kuomet jie mažai ką perka, tai ir fabrikai mažai veikia. Be to, mažai uždirbdami, labai dažnai dirba gana ilgai, po 10 ir daugiau valandų į dieną. Tas taipgi prisideda prie negerumų padidinimo. Kuomet vieni dirba labai ilgai, tai kiti visai nieko nedirba. O nedirbanti, kaip žinote, visai nieko ir neperka.

Bendrai kalbant, Kanados darbo žmonės didelėj didžiumoj uždirba labai mažai. Jei kurie dirbdami gauna kiek daugiau, tačiau jų alga per metus būna labai maža, kuomet pusę laiko tenka nedirbti. Iš tos priežasties ir perkamoji jėga labai maža. Jeigu žmonių skaičius būtų bent kelis kartus padidintas, o algos paliktos tos pačios, pažangos nebūtų. Juk ant kiek padidėtų žmonių skaičius, ant tiek būtų praplėstos ir industrijos. Pamatiniai, vadinasi, nebūtų jokio pasikeitimo.

Norint padaryti pirmynžangą, reikia eiti iš kitos pusės. Pirmiausiai reikia stengtis užtikrinti darbininkams tinkamą algą, nors kokį tūkstantį dolerių į metus vienam darbininkui. Nežiūrėti į tai, kad tuo metu, kada jis dirba, gauna 20 dolerių į savaitę ar daugiau, o į tai, kiek jis per metus dirba ir uždirba. Kuomet darbininkai turės geras metines pajamas, tuomet pareikalavimas visokių daiktų žymiai padidės. Su tuo, aišku, padidės ir produkcija. Visi stovinti arba nepilnai einanti fabrikai pradės eiti dieną ir nakti.

Jei kalbėti apie kapitalą, tai jo Kanadoj netrūksta ir dabar. Sakoma bankuose yra susikaupusio kapitalo apie kelis bilijonus dolerių. Bet jis priklauso ne milijonams žmonių, o saujai finansierių. Ši sauja finansierių, kaip jau visiems yra žinoma, savo reikalams čia Kanadoj labai mažai išleidžia. Nors ir gražiai gyvena, tačiau mažas skaičius daug išleisti negali. Antra, labai retai jie Kanadoj gyvena. Jie tik kapitalą sunkia Kanadoj, o jį išleidžia trankydamiesi po kitus kraštus. Už pavyzdį gali būti Oakes, vienas iš turtingiausių Kanados kapitalistų. Jis, kad nereiktų mokėti didelius mokesčius, apsigyveno Burmoj. Jis esąs vertas $100,000,000. Jeigu jis numirtų Kanadoj, jo turto paveldėtojai turėtų sumokėti valdžiai paveldėjimo mokesčių virš $4,000,000. Jis nėra pirmas ir paskutinis toks ponas. Dauguma jų iš Kanados darbininkų išsunktus pinigus švaisto po kitas šalis.

Sovietų Sąjungoj bedarbių nėra tik delto, kad tenai nebėra tokių išnaudotojų, kurie susikrautų tokius didelius turtus ir paskui mėtytų po kitas šalis. Tenai bent koks pakylimas produkcijoj reiškia didesnį šėrą darbininkams. Už tai darbininkų ir valstiečių masės šiandien savo reikalavimais pralenkia produkcijos jėgą išpildyti juos. Galima drąsiai tvirtinti, kad tenai žmonių reikalavimų niekad ir nepralenks. Mat tenai žmonėms visuomet duodama daug didesnė perkamoji jėga, negu kad produkcija gali suteikti gaminių.

Kanada, žinoma, nuo tokios sistemos labai toli. Tačiau ir čia yra galimybių tą spragą nors kiek sumažinti. O ją sumažinti galima, tik reikia visuomenei suprasti, kame ta problema glūdi. Kada visuomenė pamatys, kad tą problemą galima bus išspręsti tik užtikrinant didesnes pajamas del masių darbininkų, ji visuomet parems visus žygius to atsiekimui. Lieka tik išspręsti klausimą, kas tą užduotį atliks.

Tą užduotį gali atlikti tik darbininkai patys, darbininkų judėjimas, susidedąs iš visokių organizacijų, partijų ir ypatingai unijų, padedamas pažangios spaudos. Kas mano, kad ateis laikas kuomet patys kapitalistai susipras ir nustos lupę tokius didelius pelnus, tas labai klysta. Kapitalistas prie tokio "susipratimo" niekad neprieis.

Už tai visiems gerovės trokštantiems žmonėms reikalinga didžiausią atydą kreipti į tai, kaip sustiprinti darbininkų judėjimą, o ypatingai unijas, kaip sustiprinti darbininkų spaudą, kuri loši labai didelę rolę darbininkų judėjime, visose kovose už darbo žmonių būvio pagerinimą. O tą galima atlikti įvairiais būdais. Yra įvairių būdų unijizmo stiprinimui, kurių čia visų, žinoma, išvardinti nebus galima. Galima daug padėti del unijų ir bendrai del darbininkų judėjimo darbuojantis už išrinkimą pažangių atstovų į valdvietes, reikalaujant unijinių gaminių, remiant darbininkišką spaudą, ir t.t.

Šie federaliai rinkimai, kurie įvyks šiais metais, gali būti priskaityti prie svarbiausių rinkimų, kas liečia gerlaikio klausimą. Kaip draugas Tim Buck per radio kalbėdamas pažymėjo, ar gerlaikis sugrįš, ar ne, priklausys nuo to, kaip pasielgs visuomenė laike rinkimų: jeigu ji atiduos balsus už senųjų kapitalist. partijų kandidatus, padėtis nei kiek nepasikeis, o jeigu ji balsuos už tuos kandidatus, kurie turi programoj įvykdymą nors būtiniausių reformų, viskas žymiai pasikeis. O už tas būtinas reformas stov Komunistų Partija, Naujosios Demokratijos judėjimas, CCF, Social Credit ir kitos mažesnės liaudiškos organizacijos. Jeigu tos visos liaudiškos srovės arba grupės, kaip Tim Buck sako, laiku susimestų į bendrą frontą, galėtų pravesti jei ne daugumą savo kandidatų, tai labai didelį skaičių, kurių balso turėtų klausyti ir senųjų partijų atstovai.

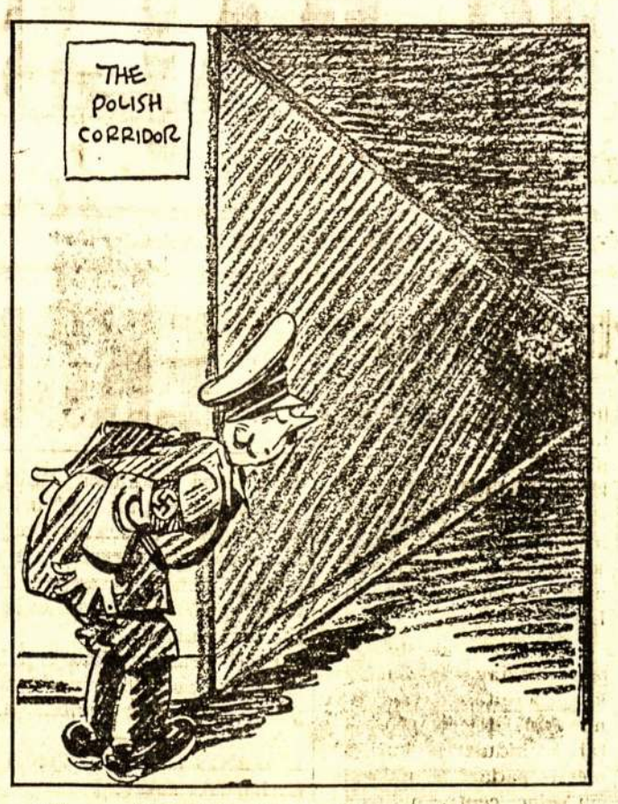

"Tamsu, nors pirštu akin durk."

APŽVALGA

Ar Yra Galimybių Lietuvai Išsilaikyti Nepriklausoma

Lietuvos Šaulių Sąjungos organe Trimite generalinio štabo majoras Bulvičius, stengdamas atremti pasimistus, rašo:

Paskutiniais metais netekus kai kurioms mažoms valstybėms nepriklausomybės, mūsų tarpe atsirado nemaža tokių, kurie į mažų valstybių ateitį pradėjo žiūrėti labai pasimistiškai. Savo pasimizmą del mažųjų valstybių galimumų gintis karinėmis jėgomis jie dažniausiai išreiškia žodžiais: "Juk vis vien mūsų kariuomenė jokiam didžiajam priešui neatsispirs."

Pesimistai, nors tariasi šaltai ir blaiviai protaują, vis delto savo galvojime kai ko nejžiūri.

Jeigu mažos valstybės negali atsispirti didelėms, tai per kelis dešimtmečius didelės valstybės, atrodo, galėtų sunaikinti mažąsias.

Kadangi negalima rasti ribų, kurią valstybę reikia laikyti didele, o kurią maža, tai ir dviem valstybėm pasaulyje telikus — viena iš jų būtų mažesnė už antrąją ir todel turėtų būti likviduota. Tepasako pesimistiškai nusisteikę, kodel taip pasaulyje neįvyksta? Kodel per amžius matome greta didžiųjų valstybių mažąsias? Kodel net šiame mažoms valstybėms nepalankiame amžiuje matome vis del to naujų mažųjų valstybių įsikūrus daug daugiau nei žlugus? Ar šis faktas neparodo buhalteriškai galvojantiems, kad jie klysta? Buhalteriškai galvoją yra tie, kurių visa logika remiasi skaičiavimu: "Mūsų kelios divizijos, priešo keliasdešimt, išvada — nėra tikslo priešintis."

Mums nėra žinoma, kas Lietuvoj pesimizmą skleidžia, tačiau galima numanyti. Tai daugiausia tie elementai, kurie perša Lietuvai pasiduoti Vokietijos globai. Prie to, žinoma, yra ir kitokių pesimistų. Atsimenate, anais metais Grigaitis Amerikos Lietuvių Kongreso konferencijoj aiškino, kad Lietuva neapsigins, kad delto jei kariuomenė nereikalinga.

Toliau nurodinėdamas, kodel Lietuva gali turėti viltį išsilaikyti, gen. štabo majoras Bulvičius rašo:

Istorija rodo, kad pasaulis tvarkosi tokiais dėsniais, kurie greta didžiųjų valstybių pateisina ir mažąsias valstybes, greta didžiųjų kariuomenių reikšmės, suteikia prasmę ir mažosioms kariuomenėms. Kaip gamtoje pagrindinis dėsnis yra pasiausvyros dėsnis, taip lygiai ir valstybių santykiuose pagrindinį vaidmenį vaidina kova del pasiausvyros sugriovimo ar pusiausvyros išlaikymo. Šioje kovoje net ir mažiausia jėga yra branginama. Mechanikoje vienai didelei jėgai atsispirti nebūtina turėti tokią pat didelę jėgą, bet galima pasitenkinti keliomis atstojamosiomis. Lygiai tas pat tautų santykiuose — pusiausvyros sistemoje, kur turi savo prasmę tiek didelės, tiek mažos valstybės. Kiekvienai didžiajai valstybei, kiekvienai organizuojamai koalicijai svarbu yra kelias mažos valstybės divizijas turėti savoje, bet ne priešingoje pusėje.

Tuomi gen. štabo majoras Bulvičius nori pasakyti, kad Lietuva, kad ir nedidelė, gali būti svarbi pusiausvyros nusverime. Kad tas tiesa, tai negali būti jokios abejonės. Šiandien Pabaltijo valstybių patekimas į Hitlerio ir Musolinio rankas būtų kaip tik pusiausvyros sugriovimas. Tadel antiagresinėm valstybėm svarbu, kad šios šalys būtų apsaugotos nuo agresorių užpuolimo. Kadangi Sovietai į agresiją rimčiausiai žiūri, jie daugiausia tokios garantijos ir reikalauja.

Tas rodo, kad Pabaltijo valstybės turi saugotis, kad nepatekti į Hitlerio nagus politiniai ir ekonominiai. Tuomi jos sulaužytų pusiausvyrą ir padėtų išvysti agresiją.

Toliau Bulvičius nurodo, kad mažoms valstybėms pavojus ne tiek jų mažume, kiek netikusioj jų diplomatijoj ir stokoj vidujinio atsparumo. Jis rašo:

Valstybės mažumas jos kariškam saugumui kenkia tik tuomet, kai ji del kurios nors specifinės savo padėties gali tapti didelės valstybės užpuolimo auka. Ypačiai šis pavojus gręsia kultūriškai atsilikusioms tautoms (neaplenkia ir kultūringų — Red.). Jų diplomatija yra paprastai silpna ir todel ginkluotosioms jėgoms tenka išpirkti ir diplomatijos silpnumą (del blogos Čemberleno politikos ne vienos šalies kareivėliams teks labai daug nukentėti — Red). Tačiau ryšiui ir susisiekimui tobulėjant, mažų valstybių su silpnai dirbančiais diplomatiniais aparatais lieka vis mažiau, valstybių interesai vis labiau susipina ir todel suorganizuoti vietinio pobūdžio karus darosi vis sunkiau. Bet ir vietinio pobūdžio karas dar nelemia mažai valstybei katastrofos, žinoma, jei ji pasiryžusi ir pasirengusi gintis.

Labiausiai kiekvienai valstybei kenkia vidaus atsparumo stoka. Naujausioje istorijoje nematome nei vieno pavyzdžio, kad būtų žuvusi viduje atspari valstybė.

Kai maža valstybė susitvarko taip, kad nesibijo skaldymo iš vidaus, kai turi savo interesų dydį atitinkančias ginkluotąsias jėgas, kai turi veiklią diplomatiją ir aukotis pasiryžusius piliečius, ramiai gali žiūrėti į savo ateitį.

Mes manome, kad tik ką suminėtais dviem paragrafais generalinio štabo majoras Bulvičius pasakė didžiausią tiesą. Vidujinis žmonių vieningumas, gera diplomatija yra svarbiausi valstybės jėga. Šitiems dviems reiškiniams esant, pasiryžimas ir pasiaukojimas atsiranda savaimi.

Ar Lietuvos valdžia šių dėsnių prisilaikė? Mums atrodo, kad ne. Pirmesnės valdžios politika viduje buvo kaip tik priešinga. Ji vieningumą ardė iš pat pamatų. Diplomatija taipgi buvo labai netikusi. Jei Lietuvai teko panešti tokią gėdą del lenkų ultimatumo, tai tik delto, kad diplomatija buvo visai netikus. Jei Lietuvos diplomatija būtų buvusi geresnė, jei vidaus politika būtų buvusi demokratiška, veikiausiai ir Klaipėda tebebūtų prie Lietuvos.

Naujoji vyriausybė, turėdama prieš akis tuos faktus, turėtų stengtis tas klaidas pataisyti. Nieko nelaukiant viską padaryti, kas Lietuvos žmones sujungtų į vieningą frontą, iššauktų juose dar negirdėtą pasiryžimą kovoti už Lietuvos nepriklausomybę. Tą viską įvykdžius galima bus turėti tvirtą viltį, kad Lietuvai Čekoslovakijos likimo neteks.

Arai ir Mes

Nutiesim vieškelius į šviesius laisvės miestus,
Mes per vergystės liūnus ir balas.
Tegul ir vėtros staugtų, saulė nebešviestų,
Jaunystės polėkiais vis prasiveršim mes!
Tai tieskim vieškelius . . .

Sušukim arams, kurie padangėj skraido;
Arai galingieji, mes esame draugai! . . .
Jūs raižot melsvumą, mes žemės juodą veidą,
Bet tikslas mūsų bendras, — gyventi laisvai! —
Sušukime arams . . .

Laisvais gyvent, arba už laisvę mirti,
Nesugyvent su melo darganom.
Juk žinoma, kad tik arams teskirta
Palūžt sparnus kovojant su audrom, —
Laisvais gyvent arba už laisvę mirti!

(Mūsų Jaunimas)

Gerbiami Liaudies Balso Skaitytojai

Jau buvo anksčiau rašyta, kad daugeliui skaitytojų jau yra pasibaigusios prenumeratos. Pastaruoju laiku išsiuntinėta visiems, kuriems senai pasibaigusios prenumeratos paraginimai, bei pranešta žodžiu. Labai prašome atkreipti į paraginimus dėmesį ir pasistengti savo pasibaigusias prenumeratas atsinaujinti. Mes žinome gerai, kad Jūs laukiate Liaudies Balso ir esat pasiryžę savo prenumeratas atsinaujinti, bet dažnai pinigų pasiuntimą atidedat vėlesniam laikui. Toks atideliojimas užsimokėti savo prenumeratą labai skaudžiai atsiliepia į laikraščio reikalus, todel labai prašome pasistengti savo prenumeratas atsinaujinti gaip galima greičiau. Tie, kurie del ligos ar bedarbės negalite tuojau užsimokėti, prašomi apie tai pranešti administracijai, bus dedamos pastangos, kad Jūs galėtumėt laikraštį gauti. Bet susidaro kebli padėtis, kada į paraginimus negauname jokio atsakymo. Tada administracija nežino, ar tie skaitytojai išvykę, ar jie nežada atsinaujinti, ir kaipo tokiems esame priversti laikraštį sulaikyti.

Į išsiųstus paraginimus lig šiol jau gauta gana daug teigiamo atsakymo, iš ko matome, kad skaitytojai įvertina daromus atsikreipimus, bet čia turime pranešti, kad tiems gerbiamiems skaitytojams, kurie jokio atsakymo neduos, nei prenumeratos atsinaujins, **tai laikraščio siuntinėjimas greitu laiku bus sustabdytas.**

Taipgi čia norime priminti, kad daugelis gerb. skaitytojų savo prenumeratas atsinaujino laike vajaus, bet kurių prenumeratos jau tuo laiku buvo senai pasibaigusios, įmokėtas mokestis prisiskaitė ir už pereitą laiką, ir taip susidaro, kad jų prenumeratos jau pasibaigusios dabar. Daugelis atsinaujindami užsimokėjo tik po tris dolerius, visai pamiršdami, kad laikraščio kaina pakilus nuo 1 d. gegužės mėn. 1938 metų. Tas visa stumia tų skaitytojų prenumeratas į praeitą laiką. **Jeigu kuriam nors yra neaiškumų del prenumeratos stovio labai prašome kreiptis į administraciją, kiekvienam bus suteikta draugiškas paaiškinimas,** o jei pasitaikytų kur klaida, ji bus atitaisyta.

Laukiame Jūsų kooperacijos ir tikimės, kad tie gerbiami skaitytojai, kurių prenumeratos jau pasibaigusios, priims šį atsikreipimą domėn.

L. B. ADMINISTRACIJA

ŠYPSENOS

Vienas gydytojas per telefoną buvo šaukiamas greitai atvykti gelbėjimui vaiko, nurijusio fontaninę plunksną.

— Gerai, gerai, aš tuojau būsiu, — atsakė gydytojas. — O ką tu manai daryti iki aš atvyksiu.

— Rašysiu paišeliu, — atsakė jam šaukėjas.

—o—

Kada ūkininkas sugrįžo su šluota toli nusivyjęs pardavėją, jo žmona pradėjo ant jo bartis:

— Tai kas atsitiko, tėvai? Kam tu tą pardavėją taip toli nuvijai?

— Buvo labai rimta priežastis, — atsakė jai tėvas, vis dar tebepykdamas. — Ar tu nežinai, kad aš turėjau pirkti Onai dovaną gimtadienio proga, Jurgiui kostiumą, kadangi jis pradėjo meilintis prie Marijonos. Be to, aš turėjau pirkti arkliui naujus pakinktus, ir leidimą šuniui laikyti . . .

— Gerai, bet ką tas bendro turi su tuo žmogum?

— Tas žmogus siūlė man pirkti ką nors del oudų, irgi.

—o—

Teisėjas, atydžiai apžiūrėjęs kaltinamąjį, paklausė:

— Ar tu kada nors uždirbai kokį dolerį?

— Taip. Atsimeni, kai davei man vieną dolerį, kad aš balsuočiau už jūs laike provincinių rinkimų?

PASTABOS

Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados kuopų atstovų suvažiavimas pasisakė už didesnį įsipilietinimą Kanadoj. Kai kam gali atrodyti, kad tuomi norėta atkreipti atydą į tai, kad Kanados lietuviai turėtų būtinai išsiimti pilietybės popierius. Toks supratimas būtų nepilnas.

Suvažiavimas turėjo mintyje ne tik išsiėmimą pilietybės popierių, bet ir pažinimą naujos tėvynės, įsitraukimą į jos reikalus. Popierių išsiėmimas yra tik pradžia.

* * * *

Kaip galima įsipilietinti? Yra visokių būdų. Pirmiausiai reikia daugiau susipažinti su Kanada, jos istorija. Ypatingai visiems lietuviams svarbu susipažinti su kanadiečių kovomis už demokratiją. Tą galima sužinoti iš Ryersono knygos Kanados Demokratijos Gimimas.

Chorai ir kiti meno organai turėtų išsimokinti kanadiškų dainų, perstatyti daugiau vietinį gyvenimą vaizduojančių veikalų. Dainas galima būtų sulietuvinti. Ypatingai reiktų išmokti "O Kanada." Gerai būtų išmokti daug kitų kanadiškų dainų, kurios yra labai gražios.

Reiktų visiems daugiau gilintis į Kanados reikalus, kaip tai į rinkimus ir kitas problemas.

* * * *

Kai kas gali pasakyti, kad tas bus prieš lietuvybę. Galimas daiktas, kad kai kam taip atrodys. Bet faktai rodo štai ką:

Dauguma Kanados lietuvių yra jau Kanados piliečiai. Jie yra prisiekę Kanadai, o tuo tarpu Lietuvos pilietybės nustoję. Todel jie jau skaitosi pilnais kanadijonais. O jeigu taip, tai jie negali būti atsilikę nuo naujos tėvynės.

Bet tas nekliudys būti geru draugu ir senai tėvynei. Taip pat tas dar nesako, kad reikia atsižadėti savo kalbos. Galima pačiam kalbėti lietuviškai ir savo vaikus mokinti ir tuo pačiu laiku būti geriausiu kanadijonu ir Lietuvos draugu.

Pavyzdžiui, Kanados francūzai yra 100 nuošimčių kanadijonai, bet nuo savo kalbos nesitolina, o priešingai, ją labai gerbia.

* * * *

Yra lietuvių, kurie perša visuotiną atsirubežiavimą. Girdi, nei vienas lietuvių centas neturi tekti kitataučiams.

Toks kelias būtų labai žalingas.

Jeigu kiekviena tauta panašiai elgtųsi, tai ne vienam lietuviui tektų nukentėti, ypatingai profesionalams ir biznieriams.

Daug biznierių verčiasi daugiausia iš kitataučių, nes lietuviai, būdami plačiai išsimėtę, negali savo tautos biznierių paremti.

* * * *

Kitas dalykas, tai tas. Ne visada lietuvis lietuviui draugas. Yra tokių lietuvių, kurie lietuvį galėtų ir šaukšte prigirdyti. Pavyzdžiui, nekurie montrealiečiai daugiausia kenčia nuo lietuviško kunigo ir fašistėlių.

Yra daug tokių lietuvių, ypatingai Suvienytose Valstijose, kurie pasiekė mokslus lietuvių remiami, bet paskui tuos žmones visai užmiršo.

* * *

Svietas dalinasi ne tik į tautas, o ir į klases.

Klasiniai skirtumai skirsto žmones daugiau, negu tautiniai.

J. Yla

— Aš girdėjau, kad tu studijavai, kaip padidinti savo algą?

— Taip, bet tuo pačiu laiku samdytojas studijavo, kaip sumažinti išlaidas. Ant galo turėjo pasilikti taip, kaip buvo.

—o—

Ar jūs negirdėjote apie tokį škotą, kuris laike saulės užtemimo mėgino pasiųsti telegramą kaip naktinį laišką?

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Miestas, į Kurį Be Leidimo Negali Įžengti Karalius

Londono miestas vieną kartą buvo romėnų sadyba, o tiktai vėliau tapo viduramžių miesteliu. Šiandien jis tapo turtingiausia ketvirtaine mylia žemės visame pasaulyje. Šiandien jis turtingiausias pinigais, prekyba, istorija ir abelnai nei vienas pasaulio sklypas žemės negali susilyginti su juo.

Londono "miestas" nereiškia visą Londoną. Londonas yra didžiausias pasaulio miestas. Jame gyvena netoli devynių milijonų žmonių. Jo plotas užima penkiolikos mylių radiusą. Kas kita yra Londono "miestas." Jis užima tiktai 677 akrus žemės ir randasi centralinėje rytų Londono dalyje ir žinomas visame pasaulyje kaipo Londono "miestas." Kada anglai ir užsieniečiai sako "City of London," tai jie mini ne aplamai visą Londoną, bet tiktai tą dalį, kuriame susispietęs didžiausias biznio centras visame pasaulyje. Net ir laikraščiuose "miesto puslapiuose" gvildenama ne Londono reikalai, bet stambiojo biznio reikalai. Kitaip sakant, Londono "miestas" yra New Yorko Wall strytas.

Suprantama, Londono "miestas" savo pavidalu nesudaro mylios kvadrato, o užima tiktai kvadratinę mylią žemės. Jisai prasideda nuo Londono Bokšto, eina iki pasaulyje didžiausio uosto, ir savo ribose talpina didžiausius Anglijos ir užsienio bankus, 26 senoviškas bažnyčias ir daugybę kitokių įstaigų.

Jeigu kas važiuoja per Londono "miestą" paprastu automobiliumi, tai tas automobilis, kur jisai bebūtų toj ketvirtainėj mylioj, uždengia 100 tūkstančių dolerių vertos žemės. Mat kiekvienas Londono "miesto" akras žemės vertas 45 milijonus dolerių.

Du amžiai atgal, Švento Paulo katedros pavėsyje buvo parduotas sklypelis žemės už du tūkstančius dolerių, o dabar tas sklypelis žemės vertinamas du milijonu dolerių. Taip pat čionai randasi ir pastatas, už kurį prieš du šimtmečiu mokėdavo po 525 dolerius rendos per metus, o šiandien už jį mokama po 55 tūkstančius dolerių per metus. Kavalkas žemės, ant kurio stovi garsieji Mansion rūmai, vertinamas 10 milijonų dolerių.

Kiekvieną dirbamos dienos rytą į šią ketvirtainę mylią lyg kokios magijos traukiama sūūžia didžiulė londoniečių minia, o vakare išeina. Darbo valandomis čionai dirba per milijoną įvairias biznio transakcijas vedančių darbininkų, o nedarbo valandomis čionai lieka tiktai 10,000 namų valytojų, gatvių šlavikų ir policininkų. Darbo valandomis šio septynioliktojo amžiaus miesto siauros gatvės užkimštos dvidešimtojo amžiaus trafiku, o vakarais ir savaitgalių laiku esti lyg išmirusio miesto gatvės.

Pastatė Romėnai

Londono "miestas" yra seniausioji didžiulio Londono dalis. Faktinai orginališką Londoną pirmiausia pastatė romėnai prieš du tūkstančiu metų, tačiau čionai surandami senoviški kardai ir kiti daiktai byloja, kad čionai gyventojų būta tūkstančiu metų pirm romėnų įsiveržimo į Angliją.

Kur šiandien susispietęs dvidešimtojo amžiaus kapitalas, industrija ir prekyba, jau senovėj buvo komersantų lizdas. Jie buvo susispietę į įvairias gildijas, turinčias savas muzikos bandas ir kitokius įrankius. Šios gildijos kovojo prieš Anglijos karalių despotizmą ir nauju miestu apsuptą Lonodono "Miestą" palaikė it kokią neproklausomą respubliką. Daug kartų jį mėgino galutinai paimti Anglijos karaliai, bet nepajėgė. Dar ir šiandien išlikusios tradicijos, kuriomis naudojasi lordai. Pagal tas tradicijas Anglijos karalius be Londono "miesto" majoro leidimo neturi teisės praeiti pro "Temple Bar." Taip pat karaliaus sargyba neturi teisės su užtaisytais durtuvais įžengti į šią miesto dalį. Po apvainikavimo kiekvienas karalius turi teisę atvažiuoti tiktai iki "Temple Bar" ir tenai turi laukti "miesto" majoro iki tas įduoda jam tradicinį kardą, su kuriuo gali žengti į Londono "miestą."

Londono "mieste" randasi penki didžiausi ant žemės bankai, kurie pereitais metais padarė 45 milijonus dolerių pelno. Čia yra tabako industrija, kuri pereitais metais padarė 50 milijonų dolerių pelno, centralinis paštas, kuriame dirba 225,000 tarnautojų ir daugybė kitokių pelningų įstaigų, melžiančių ne tiktai Angliją, bet ir visą pasaulį.

Tai toksai yra Londono "Mestas," kuriam pamatus padėjo romėnai ir pagaliau jį apsupo Anglijos motropolis—Londonas.

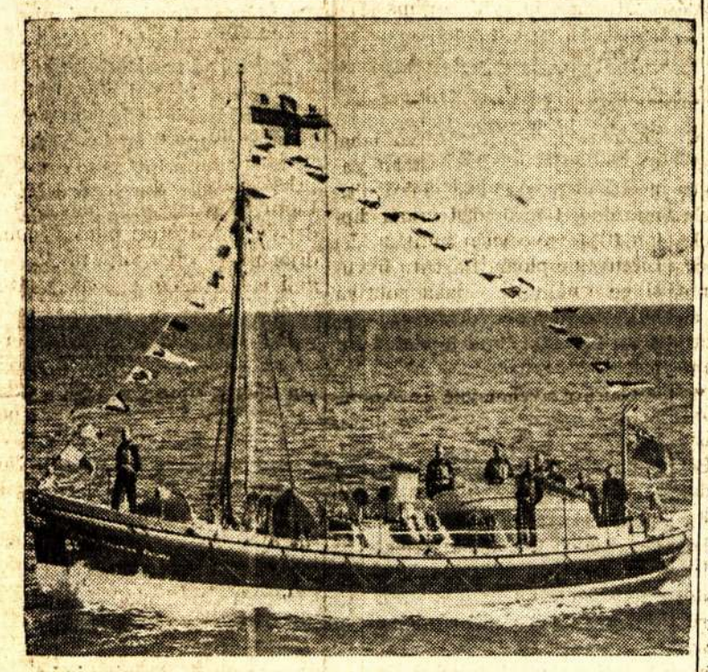

Gelbėjimo laivelis "Canadien Pacific," kurs buvo "pakrikštytas" Norfolk kunigaikštienės, dabar padovanotas Kanadai.

Nauji Vaistai Užmuša Ligų Perus

Daktarai Mellon ir Shin, iš Pittsburgo, šiomis dienomis pranešė Amerikos asociacijai, kad naujai išrasti vaistai, sulfonilamidas, sušvelnina žmogaus kūne ligų perus.

Sulfanilamidas, padarytas iš raudonų dažų, pirmu kartu medicinoj pavartotas 1935 metais, dabar virto vyriausiąja šiame amžiuje medicinos sensacija. Jis tapęs geriausia medicina gydymui nuo kraujo užsinuodijimo, plaučių uždegimo, smegenų uždegimo, rožės ir tuzino kitokių panašių ligų, nurodė gydytojai.

Tai yra didelė misterija, kaip vienos rūšies vaistas gali būti pasekmingas gydymui daugelio ligų, viena nuo kitos griežtai skirtingų. Vaisto pasekmingumą Pittsburgo daktarai aiškina sekamai:

Visas paminėtas ligas sukelia ligų perai, nors tie perai yra skirtingi. Pavyzdžiui, kraujo apsinuodijimo priežastimi yra vadinami "streptococci" perai, o plaučių uždegimo priežastimi yra vadinami "pneumonicocci" perai. Tačiau sulfanilamidas lygiai naikina kaip pirmuosius, taip ir antruosius, visai skirtingus perus. Šie perai, įsigavę į kūno audinius, gauna deguonio iš deguonio peroksido, o nuodingi organizmai gamina savą deguonio peroksidą su katalaso pagalba. Katalasas yra kiekvienam gyvam organizme esantis chemiškas mišinys.

Sufanilamidas, pittsburgiečiai sako, sunaikina katalasą, surakina jį taip, kad esantieji perai negalį pasigaminti deguonio peroksido ir taip jie pamažu nyksta; sulfanilamidas juos nuslopina iki pagaliau atsigauna kūne esančios apsaugos ir perus visiškai sunaikina.

Ligų perai, kurie negamina peroksido, nelabai bijo naujojo vaisto, todel sunaikinimui tokių perų naujas vaistas netinkamas. Jis pasekmingai gydąs tik tokias ligas, kurių perai žmogaus kūne gamina deguonio peroksidą.

Kiti daktarai pranešė, kad su sulfanilamidu pereitą žiemą išgelbėjo nuo mirties daug ligonių, sirgusių plaučių uždegimu.

DUJOMIS NUSMERČIAVO SKUNKĘ

WINDSOR. — Už tai, kad skunkė ant tiek buvo gudri atbėgti į miestą ir vidurmiesčio namuose ieškoti prieglaudos, Essex pavieto "žmoniškumo susaidės" buvo pasiųsta į dujų kamerą. Lietaus ištiktas nelabai kaip atsiduodantis žvėrelis atbėgo į vidurmiestį, įbėgo pro duris į apartamentą ir užsilipęs ant antro aukšto lyg ir mandagiai elgdamasis pamažu pakrapštė duris, tačiau nežiūrint neskanaus kvapo buvo pagautas ir uždarytas į mirties kamerą.

LANCASTER, Pa. — John Snyder, iš pieno ūkio gyvenantis farmerys, aną dieną užbaladojo du dideliu vėžliu, kurių vienas svėrė 13 svarų, o kitas 14 svarų. Farmerys sako, kad šie čerapokai žindę karves. Kaltinimas esąs neužginčijamas.

Kur pirmiau gyveno Rusijos caras ir kiti didikai, dabar ilsisi darbininkai.

DIRBTINIAI DANTYS KARVĖM SOVIETUOSE

Lietuvoj arba carinėj Rusijoj būdavo, sugedo karvei dantys, tai jau ir galas jos amžiui, nors šiaip karvutė būtų gera ir pieninga. Nes be dantų kaip jinai ės žolę, šieną ar kitą karvišką pašarą? Taigi bedantė karvutė jau ir būdavo skiriama tik mėsai, o jos "žiponas" batams.

Bet Sovietuose ir daugelis bedančių žalmargių dar galės pagyventi. Nes kai savieji karvės dantys sugenda kolektyviame ūkyje, tai jai deda naujus dirbtinius dantis, ir karvė jais maumoja sau šieną, žolę, dobilus, kaip ir pirmiau.

Karvės su dirbtinais dantimis bus rodomos ir didžioj lauko ūkio parodoj, kuri įvyks Maskvoj šiemet rugpiūčio mėnesį.

Sovietų vyriausybės organas "Izvestija" praeitą šeštadienį išspausdino ilgą pranešimą apie dirbtinius karvių dantis; bet tas laikraštis tedavė tik kelias eilutes vietos "naujiem" Anglijos pasiūlymam dėlei bendro apsigynimo sutarties tarp Anglijos, Francijos ir Sovietų. Nes dirbtiniai karvės dantys vis tiek yra tikresnis dalykas, negu tie šlubi planai Anglų politikierių.

NAZIAI LIEPIA GIMDYT NET PO 4 KŪDIKIUS

BERLYN. — Nazių partijos vadai liepia kiekvienai moteriai pagimdyt bent po keturis kūdikius. eJigu jos gimdys po mažiau, tai, sako, negalės augt skaičius Vokietijos gyventojų. Pernai metais vokiečių skaičius net sumažėjęs 42,065.

Drauge, ar jau atsinaujinai pasibaigusią prenumeratą?

NIKOLAI OSTROVSKY — Iš Rusų Kalbos Vertė **PETRAS**

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tąsa)

—Mus, senus šachmatistus, visus aplošė, bet ir pats ant senio užklupo. Ha-ha-ha!.. Ką, nemalonu pralošti? — dilgino jis nugalėtą savo pergalėtoją.

Korčaginas prarado "čempijono" vardą, bet vietoj šios žaislinės garbės rado Ledeneve žmogų, kuris paliko del jo artimu ir brangiu. Sumušimas Korčagino šachmatuose buvo neatsitiktinas. Jis sugavo tik paviršutinę strategiją šachmatų lošimo, šachmatistas pralošė meistrui, kuris žino visas lošimo slaptybes.

Pas Korčaginą ir Ledenevą buvo viena bendra data: Korčaginas gimė tais metais, kada Ledenevas įstojo į partiją. Abu buvo tipiški atstovai senos ir jaunos bolševikų gvardijos. Pas vieną — didelis gyvenimo ir politinis potyris, daugeliniai metai pogrindyje, cariški kalėjimai, paskiau didelis valstybinis darbas; pas antrą — ugninga jaunystė ir viso tik aštuoni metai kovų, galėjusių supleškinti ne vieną gyvybę. Ir abu jie — senas ir jaunas — turėjo karštas širdis ir sunaikintą sveikatą.

Vakarais Ebnerio ir Korčagino kambaryje — klubas. Iš čionais išeidavo visos politinės naujienos. Apart kitko Vaimanas bandydavo papasakoti kokį nors riebų anekdotą, kurių jis buvo didelis mėgėjas, bet tuojaus jis patekdavo po dvigubu apšaudymu — Martos ir Korčagino. Marta sugebėjo sukirsti jį, jautriu ir pašiepiančiu juoku. Kada tas nepagelbėdavo, įsimaišydavo Korčaginas.

—Vaimanai, tu geriau paklaustum, ar mums patinka tavo "smailaprotystė" . . . Aš bendrai nesuprantu, kaip pas tave tas viskas susiderina . . . — neramiu tonu pradėdavo Korčaginas.

Vaimanas atstatęs didelę lūpą savo siauromis akimis pajuokiančiai slankiojo nuo vieno prie kito.

—Priseis įvesti prie šio mūsų savitarpinio lavinimosi klubo moralinė inspektūra ir rekomenduoti Korčaginą vyresniuoju inspektorium. Aš dar suprantu Martą, pas ją profesionališka moteriška opozicija, bet Korčaginas nori pasirodyti nekaltu berniuku . . .

Vieną sykį, po tokių aštrių diskusijų apie komunistinę etiką, klausimas riebių anekdotų buvo pastatytas principališkam apsvarstymui. Marta pervedė Ebneriui smulkmeniškai tą visą dalyką.

—Erotiniai (lytinės meilės) anekdotai — nepergražiausias dalykas, aš palaikau Povilą, — išsireiškė Adomas.

Vaimanui prisėjo nusileisti. Jis, kaip galėdamas atsikirtinėjo juokais, bet anekdotų daugiaus nebepasakojo.

Korčaginas skaitė Martą esant komsomolką. Iš akies jis jai tedavė devynioliką metų. Koks buvo jo nusistebėjimas, kada vieną sykį besikalbėdamas su ja jis sužinojo, kad ji yra partijos nariu nuo septynioliktų metų, kad jai jau trysdešimt vieni metai ir kad ji buvo viena iš aktyvųjų darbininkų Latvijos kompartijos. Aštonioliktais metais baltieji ją buvo nusmerkę sušaudyti, o paskiau ji buvo iškeista sovietų valdžios kartu su kitais draugais. Paskutiniu laiku ji dirbo "Pravdoje" ir tuo pačiu laiku baigė politinį universitetą. Kaip jie susidraugavo, Korčaginas nesuvokė, bet maža latvė, nuolatiniai lankiusi Ebnerį, paliko neatidalinamas kūnas nuo "penkiukės".

Eglitas, taipgi latvis, klastingai ją pašiepdavo :

Mortele, o kaip su biednu Ozulu Maskvoje? Juk taip negalima.

Rytmečiais, pora minučių prieš skambutį sanatorijoj balsiai giedojo gaidys. Ebneris idealingai jį kopijavo. Visos pastangos sanatorijos personalo surasti nežinia iš kur užklydusį gaidį nuėjo niekais. Ebneriui tas teikė didelį malonumą.

Mėnesio užbaigoje Korčaginas save juto esant labai blogoje padėtyje. Gydytojai paguldė jį į lovą. Ebneris tuo labiau susirūpino. Jis pamylėjo tą jauną bolševiką, niekada nenusiminusį, gyvumo pilną, su tokia verdančia energija ir taip anksti praradusį sveikatą. Kada Marta papasakojo Ebneriui, kad gydytojai lemia Korčaginui tragišką ateitį, Adomas susijaudino.

Iki pačiam išvažiavimui iš sanatorijos Korčaginui buvo uždrausta vaikščioti.

Povilui nusisekdavo paslėpti savo kančias nuo draugų, tik Marta jas atspėdavo pagal nepaprastą veido išbalimą. Už savaitės prieš išvažiuojant Povilas gavo iš Ukrainiško Ceko laišką, kuriame buvo pranešama, kad atostogos jam yra pailginamos dar dviems mėnesiams ir pagal sanatorijos padarytas išvadas sugrįžimas į darbą su esama sveikatos padėčia negalimas. Drauge su laišku prisiuntė ir pinigus. Povilas priėmė tą pirmąjį smūgį kaip kada tai priėmė smūgius Žuchrajaus, mokinusio jį kumščiuotis: tada jis puolė, bet dabar kėlėsi.

Nelauktinai atėjo laiškas nuo motinos. Senelė rašė, kad netoli Evpatorijos, portiniam mieste, gyvena jos kada tai buvusi draugė Albina Kuciama, su kuria motina nesimatė penkiolika metų, ir kad ji labai prašo sūnaus užvažiuoti pas ją. Tas atsitiktinas laiškas sulošė svarbią rolę Povilo gyvenime.

Už savaitės laiko sanatorijos draugai palydėjo Korčaginą į prieplauką. Atsisveikinant Ebneris karštai apkabino ir pabučiavo Povilą, kaip tikrą savo brolį. Marta kur tai dingo, ir Povilas išvažiavo, neatsisveikinęs su ja.

Sekantį rytą faetonas, atvežęs Korčaginą iš prieplaukos, sustojo prie mažo namuko, kurį iš visų pusių supo nedidelis sodelis. Povilas pasiuntė vežėją paklausti, ar čionais gyvena Kuciamai.

Kuciamų šeimyna susidėjo iš penkių žmonių: Albinos Kuciamos — motinos, jos dviejų dukterų — Lėlės ir Tajos, Lėlės sūnaus ir senio Kuciamo, nemalonaus storulio, panašaus į meitelį.

Senis tarnavo kooperatyve, jaunesnioji duktė Taja dirbo kur tai paprastą juodą darbą, vyresnioji, Lėlė, seniaus buvusi mašinistė nesenai išsiskyrusi su savo vyru, girtuokliu ir chuliganu, sėdėjo be darbo. Dienas ji praleisdavo namuose, žaizdama su sūneliu, bei pagelbėdama motinai atlikti naminę ruošą.

Apart dukterų buvo dar sūnus Jurgis, bet šiuo laiku jis radosi Leningrade.

Kiucamų šeimyna maloniai priėmė Korčaginą. Tiktai senis apvedė svečią nemaloniu, rūsčiai įtemptu žvilgsniu.

Korčaginas kantriai išpasakojo Albinai viską, ką jis žinojo iš Korčaginų šeimyniškos chronikos, kelyje pats kartais klausinėdamas apie praeitį.

Lėlei buvo dvidešimt du metai. Ji iš sykio paliko Povilui prietelinga ir noriai jam išpasakojo visas šeimyniškas paslaptis. Nuo jos Korčaginas sužinojo, kad senis despotiškai — žiauriai laiko suspaudęs savo šeimyną, nuslopindamas mažiausią iniciatyvą ir mažiausią valios pasireiškimą. Siauregis, bukaprotis, priekabingas iki smulkmenų, jis laikė šeimyną amžinoj baimėj, ir tuom sau užsipelnė priešingą nuotaiką vaikų ir gilią neapykantą žmonos, per visus dvidešimt penkius metus kovojusios prieš jo despotizmą. Dukterys visada stovėdavo motinos pusėj ir tos nuolatinės rietenos užnuodyjo šeimyną. Taip slinko dienos pripildytos maženėmis ir didesnėmis skriaudomis.

Antru apsigimėliu šeimynoj buvo Jurgis. Sprendžiant pagal Lėlės papasakojimą, jis buvo tipiškas bastūnas, išsistatėlis ir pagirūnas, mylėtojas gardžiai pasivalgyti ir puikiai pasirėdyti, o taipgi ne kvailys įsigerti. Baigęs deviniametę mokyklą, Jurgis — motinos mylimiausias vaikas — pareikalavo iš jos pingų važiavimui į sostinį miestą.

—Aš važiuosiu į universitetą. Tegu parduoda Lėlė savo žiedą, o tu savo daiktus. Man reikalingi pinigai, o kur jūs juos gausite — man vistiek.

Jurgis gerai žinojo, kad motina jam neatsakys ir jis naudojosi šiuo pačiu nesąžiningiausiu būdu. Į seseris jis žiūrėjo su panieka, iš aukšto, skaitydamas jas esant žemesniais tvariniais. Visus išteklius kokie tik buvo galima atitraukti nuo senio, ir Tajos uždirbtų pinigų, motina siuntė sūnui. O tas, su traškėjimu nugramzdėjęs kvotimuose, linksmai gyveno pas savo dėdę, terorizuodamas motiną telegramomis, kad pastaroji siųstų pinigus.

Jaunesniąją, Tają, Korčaginas pamatė tiktai vėlai vakare. Motina priemenėje pakuždomis jai papasakojo apie svečio atvažiavimą. Sveikindamosi su Povilu, ji susijaudinusiai padavė jam ranką ir iki galiukų mažų ausų paraudo prieš nepažįstamą jauną vyrą. Povilas ne išsykio paleido jos tvirtą, su juntamais trynių grublais ranką.

Taja ėjo devynioliktus metus. Ji nebuvo gražuolė, bet didelės mėlynos akys ploni, mongoliškos braižybos antakiai, graži nosies linija ir šviežios užsispyrusios lūpos darė ją vyliojančia.

Seserys gyveno dviejuose mažuose kambarėliuose. Tajos kambarėlyje — siaura geležinė lova, kamodė, apstatyta įvairiais mažmožiais, ant jos mažas veidrodis, o ant sienų pora dešimtų paveikslų ir atviručių. Ant prielangio vazonuose dvi gėlės.

—Taja namyli leisti į savo kambarį vyriškos lyties atstovų, o del jūsų, matote, daroma išimtis, — juokavo Lėlė.

Sekančios dienos vakare šeimyna gėrė arbatą. Taja buvo kambaryje ir iš tenais klausės bendro pasikalbėjimo. Kiucamas įtemptai maišė cukrų savo stiklinėj ir piktai žvairavo per viršų akinių į sėdėjusį prieš jį svečią.

—Dabartinius šeimyninius įstatymus aš griežtai smerkiu, — kalbėjo jis. — Panorėjo — apsivedė, o panorėjo — išsiskyrė, Pilna laisvė.

(Bus daugiau)

Lietuvoje

ŠIŲ LAIKŲ NUOTYKIS

Vilkaviškis. — Pernai gegužės 11 d. Ona Balčiūnaitė, kilusi iš Šiaulių miesto pasiskundė Vilkaviškio nuovados policijai, kad ją tą pat dieną kėsinosi išgėdinti du nepažįstami vyrai. Ji ėjusi iš Pilviškių į Vilkaviškį. Kelyj ją pavijo nepažįstamas ūkininkas, važiavęs iš jomarko, ir ji paprašė pavežėti. Vežime sėdėjo du nepažįstami vyrai, kurie nenuleidę akių nuo jos ryšulių.

Kiek pavažiavęs ūkininkas įsuko į keleį arklius ir sustojo, sakydamas, kad jau toliau nepakeliui ir prašė visus išlipti. Nepažįstamieji išlipo kartu su ja iš vežimo ir ėjo kurį laiką tuo pat keliu.

Jau saulė leidosi, kai vyrai susistabdė ją ir pareikalavo turėti su jais lytinius santykius. Ji pasipriešino, ir vyrai pavartojo jėgą. Nuo smurto išgelbėjo kelyj pasirodęs vežimas, ir Ona Balčiūnaitė pabėgo pas artimiausią ūkininką, kuris, kaip vėliau paaiškėjo, buvo Majoriškių kaimo gyventojas Viltrakis. Paskui merginą atsekė ir abudu vyrai, kurie pareikalavo, kad jinai eitų su jais į policiją, nes jinai nešanti kontrabandines prekes. Ūkininkas Viltrakis pažino abu vyru, kurių vienas buvo iš to to pat kaimo kilęs V. Dzinkevičius, antras — iš Gaisrų kaimo Pauža Justas.

Birželio 21 d. Marijampolės apygardos teismas nagrinėjo šitą bylą. Abu kaltinamieji prisipažino kalti norėję iš Onos Balčiūnaitės atimti dalį jos neštų daiktų, bet gynėsi norėję ją išžaginti. Liudininkų parodymai buvo palankūs kaltinamiesiems, be to ir apystovos (tatai atsitiko prieš saulės laidą plikam lauke netoli 4 ūkininkų sodybų) leido spręsti, kad O. Balčiūnaitės skundas perdėtas. Vis tik Vincas Dzinkevičius ir Justinas Pauža pripažinti kaltais už savo nepadorius veiksmus ir nubausti po 6 mėnesius kalėti.

Visų ypatingai pamėgtasis Lietuvos krepšinio žaidėjas **Lubinas** apdovanotas gėlėmis.

VIENOS PAROS NELAIMINGI ĮVYKIAI IR ŽUDYNĖS

Kaunas. — Birželio 2 dieną Kaune ir apylinkėje buvo sekamos nelaimės ir žudynės:

Naktį prie Įgulos bažnyčios miesto autobusas suvažinėjo Kauno policijos vachmistrą Povilą Baltušį, apie 30 metų amžiaus.

Vachmistras Baltušis tikrino policijos sargybas ir kažkaip nelaimingu būdu paskutinį reizą darydamas miesto autobusas užkliudė Baltušiui kojas ir vertė aukštielninką į gatvės grindinį, kad po smūgio sąmonės neatgavo ir po kurio laiko mirė.

Kazlų Rūdoje nusišovė siaurųjų geležinkelių stoties viršininkas Vaičiukauskas. Žudymosi priežastis — šeimos nesantaika.

Linksmadvary, Technikos fakulteto rūmų kieme iš pistolieto nusišovė K. Sabaliauskas, apie 60 metų amžiaus.

Zanavykų gatvėje viename restorane nusišovė pilietis J. Jankauskas.

Jonavos gatvėje nusinuodijo pilietė B-nė. Nusinuodijusi todel, kad nesugyvenus su vyru.

Prie Kleboniškio vandentekio, Neryje, besimaudydamas nuskendo Aukštosios technikos mokyklos mokinys Meška, 17 metų amžiaus.

Gegužės 31 d. Žemaičių plente, 6 kilometrai nuo Raseinių link Kauno, įvyko smarkus sunk vežimių susidūrimas. Ant kelio sustojusiam sunkvežimiui iš paskos atvažiavęs kitas sunkvežimis smogė į užpakalį. Stovėjęs sunkvežimis nustumtas nuo plento pylimo apvirto, tačiau žymiau beveik nenukentėjo. Atsimušusio sunkvežimio sudaužytas motoras ir visas priešakis. Važiavusieji žmonės tik lengvai tesusižeidė.

PERKA ŽUVŲ KIAUŠINĖLIUS — IKRUS

Kaunas. — Miškų departamento instruktorius Kysielius išvyksta į Vilniaus kraštą atgabenti iš ten užpirktų pusės milijono apvaisintų žuvų strėkų ikrų, kurie numatyta paleisti į Duseto ežerą, Zarasų apskrityje. Nesenai iš ten buvo atgabenta apie 200 tūkstančių išperintų žuvyčių sigų. Sigai bandyta užveisti Daugų ežere. Pernai į tą ežerą buvo įleista 30 tūkstančių vėžių.

KIEK NUŠAUTA ŽVĖRIŲ IR KIEK SUGAUTA BRAKONIERIŲ

Kaunas. — Per 1938-39 metų medžioklės sezoną suruošta 1,202 bendros medžioklės, kuriose nušauta: 668 stirninai ir 11 stirnų, 57 šernai, 25 vilkai, 2,236 lapės, 18,133 pilkieji kiškiai ir 259 baltieji kiškiai, 35 barsukai, 380 voverys, 8 kiaunės, 4 kurtiniai, 180 tetervinų, 324 jerubės, 533 antys, 236 slankos.

Sugauta 186 brakonieriai su šautuvais ir 60 brakonierių su kilpomis.

DIDELIS GAISRAS UŽVENČIO MIESTELYJE

Užventis. — Birželio 6 d. naktyje Užventyje, Šiaulių apskrityje, kilo gaisras, kuris miestelio vidury iš karto prasidėjo trijose vietose. Kadangi trobesiai mediniai, dvelkė vėjas o miestelis ugnagesių neturi, tai ugnis, nevaržoma, ūmai plėtės ir tuojau apėmė kelioliką trobesių.

Vėliau šauktasi pagalbos iš Kelmės ir Kuršėnų; Kelmės ir Kuršėnų ugniagesiai atvyko ir padėjo gaisrą gesinti.

Ugnis taip buvo įsigalėjus ir įsisiūbavus, kad galutinai pavyko ją užgniaužti tik apie 12 valandą dieną. Gaisro metu sudegė 16 gyvenamų namų, dvi sinagogos ir 21 negyvenamas namas. Be to, daugelis trobesių apdegė ir smarkiai nuo gaisro nukentėjo. Ugnyje žuvo nemaža įvairaus inventoriaus ir kito turto.

Kadangi gaisras prasidėjo vidurnaktį, tai miestelyje kilo didelė panika: Žmonės vienmarškiniai ir pusnuogiai bėgo pro duris ir šokinėjo pro langus iš degančių butų.

Nuostoliai dideli, nes sudegė daug parduotuvių su prekėmis, dvi karvės, 7 kiaulės ir apie 50 vištų.

Gaisro nuostolių priskaitoma ligi 230 tūkstančių litų, o degęs turtas draustas tik apie 60 tūkstančių litų.

Penki gyvenami namai, 13 negyvenamų namų ir viena sinagoga visai neapdrausti.

Gaisro metu buvo nutrauktas telefono susisiekimas, todel sunku buvo ir pagalbos prisišaukti. Gaisro priežastis ir aplinkybės aiškėja, kad miestelis buvęs tyčia padegtas. Apie šimtą žmonių liko be pastogės.

Skubiai organizuojama pagalba padegėliams. Kriminalinė policija stropiai tiria gaisro priežastis.

SUTRAIŠKĖ UŽSNŪDUSĮ

Panevėžys. — Gegužės 27 dieną tarpustoty Raguvėlė-Surdegis Maskaliūnas Jonas kartu su Uzdru Broniu ėjo pas panas. Maskaliūnas su savo pana susiginčijo, atsiskyrė ir ėjo siauru geležinkeliu. Būdamas neblaivus atsisėdo ant geležinkelio pasiilsėti ir užmigo. Tuo laiku važiavo traukinys, kurio mašinistas Maskaliūno nepastebėjo ir jį sutraiškė.

Trečiųjų Europos krepšinio pirmenybių uždarymas. Gegužės 28 d. Kaune baigėsi nuo gegužės 21 d. vykusios Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos, Vengrijos, Italijos ir Francūzijos rinktinių krepšinio komandų rungtynės del Europos pirmenybių. kurias laimėjo Lietuva, nugalėjusi visus savo kompetitorius. Vaizde matomas rungtynių aktas, visų dalyvavusių valstybių komandoms su savo vėliavomis išsirikiavus prieš vyriausybės tribūną.

KARALIAUČIAUS PARODOJE IŠSTATYTAS VYTAUTO DIDŽIOJO DOKUMENTAS

Kaunas. — Šiomis dienomis Karaliaučiaus miesto istorijos muziejuje yra atidaryta senų dokumentų ir knygų paroda, pavadinta "Iš miesto archyvo ir miesto bibliotėkos lobių." Tarp kita ko, toje parodoje yra išstatytas 1415 metais, po Torunės taikos pasirašytos prekybos sutarties tarp ordino ir Lietuvos dokumentas. Tą dokumentą yra pasirašęs Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.

NEPAVYKO PADARYTI TINKAMĄ MAUDYKLĘ

Vilkaviškis. — Prie miesto sodo savivaldybės pastangomis ir lėšomis buvo iškastas paplūdis. Mąt, ežeras nuo miesto yra už dviejų kilometrų, todel maudyklės reikalas buvo aktualus. Deja, geri norai, didelis darbas ir dar didesnės lėšos užsibrėžto tikslo nepateisino. Kada darbas jau buvo baigtas, pasirodė, kad upelis nesuteikė reikiamą kiekį vandens, del ko maudyklės vanduo pasidarė dumblinas ir tokioje dumblynėje nebuvo įmanoma maudytis. Teko maudyklę dar gilinti. Bet ir po to nieko neišėjo. Sako, tam reikalui iš viso išleista daugiau 20,000 litų.

Šiemet savivaldybė ją atidavė šaulių sporto klubui Sudavijai, kuris dabar ją pertvarko į maudymosi baseiną.

LIETUVOS PAJŪRIO ŽVEJAI IR JŲ ĮRANKIAI

Kaunas. — Šventojoje, Būtingėje, Darbėnuose, Palangoje, Monšiškės, Paliepgirių, Užkavanės, Kunigiškių, Vanagupės, Kontininkų ir Senosios Palangos kaimuose gyvena daugiau kaip 2,000 žvejų. Be to, šiek tiek žvejų gyvena ir kituose artimesniuose kaimuose. Šventosios uoste ir 8 Lietuvos pajūrio prieplaukose žvejai turėjo 31 motorlaivį, 31 būrinę valtį, 36 irklinius laivelius, 309 tinklus, 43 kiudelius (klipius, velkamus tinklus mažytėms žuvelėms gaudyti); 1937 metais turėjo 35 motorlaivius, 28 būrines valtis, 38 irklinius laivus, 448 tinklus ir 53 kiudelius.

Praėjusiais metais žvejybos padargų kiekis žymiai padidėjo ir patobulėjo. 1937 metais perduoti žvejams 2 nauji motorlaiviai pastatyti Šventosios laivų dirbtuvės, o 1938 metais Šventojoje nuleisti į vandenį dar 6 nauji motorlaiviai. Šiais metais jau baigti statyti 4 dideli motoriniai keturiai ir laivų statymo darbas tęsiamas toliau.

GINKLAI BUSIĄ PANAUDOTI KRAŠTUI IR LAISVEI GINTI

Rokiškis. — Birželio 4 dieną Rokiškyje įvyko šaulių rinktinės 20 metų sukaktuvių iškilmės, kuriose dalyvavo kariuomenės vadas gen. Raštikis ir pasakė tris kalbas.

Įteikiant vėliavą kariuomenės vadas pasakė trumpą kalbą, kurioje pabrėžė šventės reikšmę, dvasinių ir fizinių ginklų svarbą ir nepalaužiamą pasiryžimą ginti savo kraštą. "Visuomenė pritaria ir mumis pasitiki, todel mūsų pareiga jos neapvilti. Užtikriname, kad ginklai bus panaudoti kraštui ir leisvei ginti.

Pietų metu pasakytoje kalboje kariuomenės vadas gen. Raštikis prisiminė, kad šiose apylinkėsę buvęs 1919 metais ir gerai pažįstąs vietinių žmonių partizanišką narsą, kuri dabar nėra dingusi. Kvietė eit vieningais keliais nekreipiant jokio dėmesio į gandus.

Vakarienės metu kariuomenės vadas padėkojo už kalbas ir pasidžiaugė, kad šaulių veikla gyvėja. Gyvename tokius laikus, kada reikia daugiau susirūpinti saugumu. Nervų karas kai kurias valstybes priverčia kapituliuoti be ginklo. Turi būt ne popierinė, bet reališka vienybė. Vieną kartą iškovota laisvė nebus atiduota. "Jei reikės žūsim, bet kapituliacija be jėgos nepasikartos". Maža valstybė gali didžiuotis tik savo organizuotumu. "Būtų klaida daryti kliūtis valstybės viduje tikrai realiai piliečių vienybei pasiekti (plojimas), todel, kad naujuose kariavimo būduose priešai stengiasi tautą suskaldyti ir drumzliname vandenyje gaudyti žuvis. Tad, kario pareiga stiprinti savo saugumą. Valstybės saugumo reikalai apima visas tautos administracinio valdymo sritis ir jei kas netaip daroma, tai vado pareiga padaryti įtaką, kad jie saugumui nekenktų, o padėtų. Sūnų ir posūnių Lietuvoje nebus" — pabrėžė kariuomenės vadas, nes tik laisvi piliečiai gali ginti savo laisvę.

Kaunas. — Lietuvos Savanori — kūrėjų suvažiavimas, įvykęs Kaune birželio 8 d., nutarė pasveikinti Respublikos Prezidentą, vyriausybės narius, savo garbės narius, užsienių lietuvius, kariuomenės vadą ir kt. Savanorių garbės nariais išrinkti: gavęs resp. prez. K. Grinius ir kariuomenės vadas brig. St. Raštikis.

Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados Veikiančio Komiteto Sekret. Raportas

L.L.D. Kanados Kuopų Atstovų Trečiam Suvažiavimui, Birželio 10-11 d., 1939 m. Montreal, Quebec, Canada

(Tąsa)

Ką Organizaciniai Atlikome Laikotarpyje Tarp Antro ir Trečio Suvažiavimo

Laike paskutinių keturių metų Kanadoje susiorganizavo trys naujos kuopos; 130 kp., Westone, Ont., 1936 metais; 120 kp., Hillcrest ir 139 kp., Coleman, Alta, 1938 metais. Šios kuopos dabar apima 53 narius ir rodo daug aktyvumo įvairiuose organizaciniuose darbuose.

Tame pat laikotarpyje likvidavosi trys kuopos: 82 kp., Calgary, Alta, iš 4 narių; 126 kp. Evensburg, Alta, iš 18 narių; ir 175 kp., Lachine, Que., iš 7 narių. Likvidavusios kuopos bendrai turėjo 29 narius. Likvidavimosi priežastys: išvažinėjimas iš tų kolonijų lietuvių ir neteikimas aktyvistų.

Ligi birželio 1 dienai kuopos prisiųstais daviniais vaduojantis paaugo nariais sekančios kuopos: 15 kp., Fort William, nuo 22 iki 36 narių; 47 kp., Montreal, nuo 75 iki 133 narių; 95 kp Kapuskasing, nuo 8 iki 28 narių; 120 kp., Hillcrest, Alta, nuo 0 iki 16 narių; 130 kp., Weston, nuo 0 iki 18 narių; 137 kp., Montreal, nuo 111 iki 157 narių; 139 kp., Coleman, Alta, nuo 0 iki 19 narių; 152 kp., Red Lake, Ont., nuo 20 iki 25 narių; 173 kp., Nanaimo, B. C., nuo 4 iki 6 narių; ir 217 kp., Winnipeg, Man., nuo 46 iki 75 narių. Taipgi yra paaugusios nariais 21 kp., Windsor, Ont., ir 45 kp., Vancouver, B. C. Kiekis jų paaugimo nežinomas del pirmiau silpnai vestų KVK rekordų ir kuopų neatsakymų į išsiuntinėtus klausimus.

Narių skaičiumi sumažėjo sekančios kuopos: 18 kp., Edmonton, Alta., nuo 45 iki 42 narių; 39 kp., Lethbridge, Alta., nuo 23 iki 22; 96 kp., Sudbury, Ont., nuo 26 iki 17 narių; 162 kp., Toronto, Ont., nuo 133 iki 121 nario. Taipgi, nors tikrų davinių nebeturime, bet greičiausia bus sumžėjusios narių skaičiumi 100 kp., Timmins, Ont., ir 113 kp., Hamilton, Ont. Narių sumažėjimo priežastimis yra: sumažėjimas lietuvių vardintose kolonijose, o iš kaip kurių kuopų eilei draugų persikėlus į kitas kuopas, kaip tai iš 18 ir 69 kuopos.

Imant rajonais, tai visuose rajonuose narių skaičius padidėjo—paaugo, sekančiai: Pirmame rajone —97 nariais-ėmis; Antrame rajone—13 nar.; Trečiame—30 nar.; ir Ketvirtame—11 nar.

Per pastarųjų keturių metų laikotarpį LLD Kanadoje paaugo 151 nariu. Kas liečia įvairų kitą veikimą, palieku nagrinėti sekančiose dalyse šio raporto.

Nauji Nariai ir Narių Fluktuacija (Išėjimai iš Organizacijos)

Nuo praeito suvažiavimo, 23-6-1935 metų ligi š.m. birželio 1 dienai, į LLD Kanados kuopas prirašyta virš 500 narių, bet tuo tarpu mūsų organizacija paaugo tik su 151 nariu-e, kas reiškia, kad minėtame laikotarpyje iš mūsų organizacijos išėjo apie 350 narių. Tai padėtis, kurią reikia plačiau panagrinėti.

Kaip virš paduoti daviniai rodo, tai mūsų organizacijoje vyksta perdidelė narių fluktuacija. Tam vyriausia priežastis, bene bus, tame, kad kuopose stokavo ir stokuoja organizacin. veikėjų, arba buvo neužtektinai kreipiama domė į kuopų narių išlaikymą gerame stovyje. Tiesa, daugelyje atsitikimų buvo ir labai rimtų priežasčių, del kuopų narių išėjimų iš organizacijos, kaip tai, daugelis gyvenimo verčiami buvo priversti per ištisus metus neturėti pastovaus adreso susirašinėjimui su kuopa, arba kankinami sunkaus gyvenimo nebepajėgė susikoncentruoti ryšiams su savo organizacija.

Fluktuacijos problemų išrišimas daugiausia puola ant kuopų viršininkų — veikėjų atsakomybės. Tą tvirtina ir kuopų pergyvenimai. Pavyzdžiui, 18 kp., Edmontone, išvykus iš ten kaip kuriems aktyvistams nupuolė nuo 43 iki 8 narių, gi paskutiniais metais ten likusiems nariams organizaciniai persitvarkius ir rimčiau susirūpinus mūsų organizacijos reikalais per vienų metų laikotarpį, nežiūrint nepastovaus lietuvių gyvenimo ir sunkumų, pajėgė kuopą vėl išauginti nuo 8 iki 42 narių ir veikimu pastatyti viena iš pavyzdingiausių kuopų Kanadoje.

Kitas geras pavyzdys, tai 95 kuopos, Kapuskasinge, veikimas. Ten tik du nariai gyvena miestelyje, o visi kiti keliaujanti miškų darbininkai, bet jie ne tik neleido pasireikšti fluktuacijai, bet kuopą išaugino nuo 8 iki 28 narių. Už tokį pasidarbavimą tenka proletarinė pagarba pasiaukavusiems kuopos veikėjams ir visiems nariams. Panašiai yra ir su 15 kp., Fort William.

Iš nekreipimo domės į kuopos organizacinius reikalus turime pavyzdį 162 kuopą, Toronto. Šioje kolonijoje yra daug ir prityrusių organizacinių veikėjų, bet del neužtektinai planingo organizacinio darbo, jų 162 kuopa skaudžiai nukentėjo nuo fluktuacijos. Nors į kuopą prirašyta 83 nauji nariai, bet kuopa narių skaičiumi sumažėjo, kas reiškia, kad kuopą apleido apie 90-100 narių.

Narių fluktuacijos sumažinimas ar panaikinimas yra mūsų viena iš svarbiausių organizacinių problemų, kurią šis suvažiavimas ir mūsų veikėjai turėsime išspręsti.

Politinis Organizacijos Narių Brendimas

Nors LLD Kanadoje narių skaičiumi nedaug paaugo, bet politiniai ir organizaciniai mūsų draugijos nariai-ės sutvirtėjo. Mūsų daugelio kuopų veikėjai ir nariai geriau orentuojasi politiniuose ir organizaciniuose klausimuose.

Vaduojantis daviniais iš 14 kuopų, laike pastarųjų keturių metų atlaikė 282 valdybos posėdžius, 386 mėnesinius narių susirinkimus ir sušaukė 56 masinius mitingus. Eilė kuopų praktikavo politinius kursus. Tas viskas, aišku, pakėlė mūsų organizacinių veikėjų skaičių. Praktiniai narius-es supažindino su organizacijos struktūra ir jos vadovavimu, iš ko įgyti patyrimai bus panaudoti vienur ar kitur darbo žmonių organizavimui.

Yra atsitikimų, kad mūsų organizacijose auklėjęsi nariai suteikia džiuginantį patarnavimą ir toms organizacijoms, kurios, gyvavusios po desėtkus metų, viename ar kitame klausime nesugebėjo susitvarkyti.

Tarp mūsų organizacijos narių išsiauklėjo ir auklėjasi ne tik organizaciniai veikėjai, bet ir herojiški kovotojai, kurie momentui atėjus ėmėsi ginklą į rankas ir stojo mirtinon kovon prieš žmonijos ir civilizacijos priešus; vyko savanoriais į Ispaniją pagelbėti Ispanijos liaudžiai apsiginti nuo fašistinių interventų.

Šis suvažiavimas pagerbėme herojišką kovotoją drg. Bolj Alksnį, kaipo žuvusį Ispanijos kovose prieš fašizmą, bet kartu mes su įtemptais jausmais laukiame žinių apie dd. B. Butrimą, Juozą Malicką ir Petrą Grigaravičių, kurie, kaip sako dar ne patikrinti daviniai greičiausia bus žuvę. Taipgi veikiame už išlaisvinimą iš Ispanijos fašistų rankų kovotojo drg. Edvardo Zdanausko. Jo senai motutei našlei, mūsų draugijos 120 kuopos narei, gyvenančiai Bellevue Alta., suvažiavimas reiškiam nuoširdžiausią užuojautą.

Drg. Liudui Kisieliui, Petru Bepirščiui ir A. Samuoliui, kurie pergyvenę Ispanijos herojiškų gynėjų gyvenimą, buvę sužeisti bet laimingai sugrįžę vėl į mūsų narių eiles stojo, mes, draugai ir draugės delegatai, reiškiam aukščiausią proletarinę pagarbą.

Minėtų draugų pasiaukavimas kovai už laisvę darbo žmonėms bus pavyzdžiai kitiems mūsų veikėjams.

Kad negimtų nuomonė, kad daugiau nėra pas mus pasiaukavusių kovotojų, pastebiu, kad kilus Ispanijos gynimo nuo fašistų klausimui, mūsų organizacijai prisėjo sulaikyti keletas draugų pasirįžusių vykti į Ispaniją, del vietinio organizacinio darbo.

Mes galime būti tikri, kad kilus Lietuvos Nepriklausomybei pavojui ir šaukiantis pagelbos kovai prieš Lietuvos ir jos liaudies priešus, tai greičiausia pirmieji savanoriai vėl būtų mūsų draugijos nariai. Už tai kalba faktai iš praeities.

Organizacinių veikėjų skaičius irgi paaugęs ir sutvirtėjęs, bet toli gražu jų auklėjimas ir auklėjimasis dar nėra pastatytas reikiamam laipsnyje. Kartais labai svarbius, sunkius ir retai kam pajėgtinus atlikti organizacinus darbus dirbanti draugai-ės nebeturi laiko organizaciniai ir politiniai pasiruošti, del tolimesnių, kartais dar svarbesnių darbų. Delto kartais ir pas gerus nuoširdžius mūsų judėjimui draugus-es pasireiškia politinis ir organizacinis silpnumas, svyravimas ir pagaliau pasyvumas. Taipgi būna ir tokių atsitikimų, kad draugai-ės galinti atlikti gana svarbius organizacinius darbus labai dažnai apverčiami bile kam pajėgtinais atlikti darbais. Del to nukenčia mūsų organizacija ir visas darbininkų judėjimas. Šiuos klausimus turime gerai išaiškinti mūsų kuopose ir duoti galimybes ir net galimą pagelbą del turinčių noro ir pasiryžusių draugų-ių organizaciniai ir politiniai progresuoti.

(Bus daugiau)

Kaip Praėjo Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados Kuopų Atstovų 3-čias Suvažiavimas

ĮVYKĘS BIRŽELIO 10-11 dd., 1939 m., MOUNT ROYAL HOTELYJ, MONTREAL, CANADA

(Tąsa)

Drg. M. M. Mašnickas, montrealietis. Be mužikų ir ginklų nesubyrėjo carizmas; be rėmimo Lietuvos liaudies veikimo ir Lietuvos Nepriklausomybės gynimo — Ginklų Fondo, negalės būti apginta Lietuvos Nepriklausomybė ir nebus paliuosuota iš po fašistinio pavergimo ir Lietuvos liaudis.

Drg. J. Jangudavičius, montrealietis. Kaip mes galime gelbėti Pabaltijos valstybes, kad jos ranka rankon eina su Hitleriu, su agresoriais.

Drg. G. Račys, montrealietis. Mūsų kuopose veikimo entuziazmas gęsta. Jei norime vystyti platesnį veikimą, tai neapseikime vien su kalba. Reikia ruošti daugiau prolekcijų lietuvybės klausimais. Mūsų jauni spaudos bendradarbiai perdaug kritikuojami. Menininkais reikia pasimainyti del padarymo pasekmingesnių parengimų.

Drg. A. Kilikevičenė, montrealietė. Moterų veikimas reikia centralizuoti. Dabar moterų veikimas daugumoje yra tik aukų rinkimui mašina. Mažai darbuojamės per speciales Moterų Dienas, bei jų parengimus, rekrūtavime draugių moterų į mūsų organizacijas. Reikia ruošti daugiau paskaitų moteris liečiančiais klausimais. Mes nedavėme pareiškimų bei straipsnių spaudoje tam tikrais laikotarpiais visuomeniniais moterų klausimais. Jaunuolių neįsitraukia į darbą ir sunkus jų įtraukimas.

Drg. M. Paužienė, torontietė. Antro Rajono kuopų veikimas daug nukenčia del geografinio tolumo kuopų viena nuo kitos. Antro Rajono komitetas siūlo iš antro rajono padaryti du rajonu, kaip tai, iš 95, 96 ir 100 kuopų vieną rajoną, o kitą palikti iš 21, 113, 130 ir 162 kuopos. Remdami Lietuvos Ginklų Fondą pagelbstime Lietuvai ir jos liaudžiai, Moterų ir vyrų organizaciniame veikime neturi būti ru bežių. Moterų veikimas atsilikęs. Jis reikia plėsti ir už LLD organizacinių sienų. Reikia vystyti visų Kanados lietuvių moterų bendras veikimas.

Drg. M. Minotas, montrealietis jaunuolis. Diskusijose neturime užmiršti ir mūsų jaunesniųjų draugų, kuriuos mes vadiname vaikučiais, jų organizavimą. Mūsų organizacijos vaikučius naudoja tik tada, kada reikia scenai, o jiems tinkamų organizacijų suorganizavimu mažai rūpinamasi. Spaudos bendradarbių organizavimu taipgi turime daugiau susirūpinti. Būdami organizuoti galėsime daugiau pasitarnauti spaudoje ir bendram darbo žmonių judėjimui.

Drg. F. Spaičys, montrealietis. Unijų organizavimo darbas dar nepaliestas, kas darbo žmonių gerovei svarbu. Suvažiavimas turime tarti savo žodį ir unijizmo klausimu.

Drg. J. Urbanavičius, montrealietis (antru kartu). Moterų veikimui vyrai negali padėti, nes jos vyrų į savo susirinkimus neįsileidžia. Lietuvos Nepriklausimybės gynimui prisiruošimui pavyzdį davė Kinija.

Drg. J. Astrauskas, montrealietis (antru kartu). Mūsų jaunuoliai nutautėję. Juos reikia atitautinti; reikia mokyti lietuvių kalbos.

Drg. M. Deedas, redleikietis (antru kartu). Kadangi A. Smetona Lietuvos valdžioje, tai mes jos neremiame. Ginklų Fondas reikia remti, bet kartu reikalaut paliuosuoti Lietuvos priešfašistinius kalinius. Draugės winnipegietės pageidauja, kad "Liaudies Balse" būtų atsteigtas Moterų Skyrius.

Drg. K. Keršienė, montrealietė. LLD 47 kuopos moterų skyriaus priešsuvažiaviminiai reikalai liko neišdiskusuoti, del kuopos valdybos nedavimo susirinkime tam laiko. Bet mes vistiek darbuojamės. Reikia daugiau draugiškumo tarpe narių. Seni nariai-ės nedraugiški, kas kenkia organizacijai.

Drg. J. Morkis, torontietis jaunuolis. Jaunuolių veikimą reikia taisyti. Suaugusieji nedavė reikiamos pagalbos jaunuolių organizavimui. Jaunuoliams reikia eiti, o suaugusiems juos leisti į organizacijų komitetus, kur jie galėtų pastatyti tinkamoje vietoje jaunuolių organizavimo klausimus. Jaunuolių veikimas Toronte ir Montreale eina gerai. Aldiečiai turi pagelbėti susirišti su lietuvių jaunuoliais kitose lietuvių kolonijose, kaip tai, su Winnipego, Edmontono ir kt., kur dar nėra jaunuolių organizacijos, bet yra lietuvių jaunuolių priklausančių ar visai nepriklausančių organizacijose. Jaunuoliai laiškais susirišę su kitų kolonijų jaunuoliais-ėmis galės pasidalyti jaunuolius liečiančiais organizacinio darbo patyrimais, ar rišti jaunolių kitas problemas. Dar šimtai lietuvių jaunuolių neorganizuoti, tad reikia stiprinti jaunuolių organizacijas, kur jos yra, o kur nėra, ten jas organizuoti.

Drg. A. Šuplevičienė, montrealietė. Del mūsų draugių nedraugiškumo neauga moterų organizacija. Reikia ruošti daugiau paskaitų dailės ir draugiškumo klausimais. Prie LLD K.V.K. turi būti sudarytas komitetas ar paskirta draugė rūpintis moterų organizavimo reikalais.

Drg. A. Bulakas, montrealietis. Kalbant apie jaunuolių organizavimą reikia prisiminti ir tą, kad jie dalyvaudami, kaip tai, choruose (Montreale) nerodo jiems galimo rodyti aktyvumo.

Šiuo baigėsi diskusijos ir antroji suvažiavimo sesija.

(Bus daugiau)

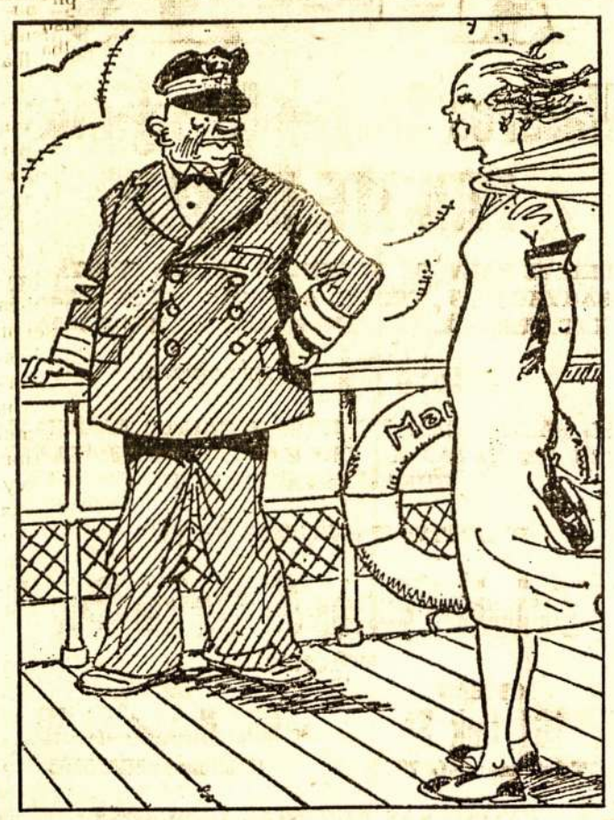

"Kodel visi laivai turi moteriškus vardus, kapitone?"
"Matote, laivai yra sunkiai suvaldomi daiktai."

MOTERŲ SKYRIUS

Organizacinio Fondo Vajus

Birželio 16 dieną įvykusiame Lietuvių Literatūros Draugijos 137-tos kuopos Moterų skyriaus susirinkime buvo plačiai apdiskusuota dabar vedama organizacinio fondo kampanija, kuri prasidėjo birželio 1 dieną ir tęsis iki pabaigai rugpiūčio.

Skyriaus narės, įvertindamos organizacinio darbo reikšmę, užsidėjo kvotą sukelti 25 dolerius, nežiūrint to, kad vasaros laiku daug finansinių vajų ir kiek sunkiau sukelti.

Fondo sukėlimui, kiekviena susirinkime buvusi narė pasiėmė reikiamos medžiagos ir pasižadėjo būti atsakomingomis už tam tikrą dalį kvotos išpildymo. Prie to dar nutarė tam tikslui surengti šokius ir pikniką.

Tikiu, kad kaip praeityje moterys gražiai pasirodydavo įvairiuose vajuose, taip ir šį kartą neapvils, o kvotą stengsis išpildyti su kaupu. Geriausių pasekmių ir visos į darbą!

Moterų Skyrius Liaudies Balse

Delegatės, dalyvavusios LLD trečiajam Kanados kuopų atstovų suvažiavime, minėtame susirinkime išdavė smulkų raportą, liečiantį moterų organizacinius klausimus, paliestus suvažiavime.

Iš raporto paaiškėjo, kad suvažiavimas pasisakė už Kanados lietuvių moterų veikimo centralizavimą, moterims pavedė vaikučių organizavimą ir lavinimą, nutarė daugiau traukti moteris į visuomeninį veikimą, ir nutarė palaikyti Liaudies Balse moterų skyrių.

Susirinkimo dalyvės priėmė raportą ir apdiskusavo visus paliestus klausimus. Daugiausia apsistojo ant klausimo, liečiančio Moterų skyriaus palaikymą Liaudies Balse. Visos remia šį klausimą — visos pageidauja, kad toks skyrius būtų, bet kuomet diskusuojama bendradarbiavimo klausimas, čia jau susiduriama su sunkiomis problemomis. Mažai ukvatninkių randasi — kiekviena suranda virtynę kliūčių, stabdančių nuo bendradarbiavimo. Suranda kliūčių net ir tos draugės, kurios yra įrodę, kad plunksną gali vartoti be sunkumų.

Toki pasiteisinimai, išsisukinėjimai, mano nuomone, nėra rimti pasiteisinimai, o neįvertinimas to darbo, kuris mums pačioms atneštų daug naudos. Nes rašydamos į savo skyrių galėtume perstatyti mūsų kolonijos veikimą kitų kolonijų lietuviams, pagvildentume įvairias moterų problemas visuomeniniame gyvenime, padėtį dirbtuvėse ir kartu lavintumės.

Nors plačiai buvo diskusuotas šitas klausimas, bet neprieita prie galutino pasisakymo kiek mes remsime šio skyriaus palaikymą, tai yra, ant kiek mes jame bendradarbiausime. Neprieita prie tokio pasisakymo, o nutarta šaukti abiejų skyrių moterų susirinkimą, jame smulkiau padiskusuoti ir prieiti išvados.

Linkėtina, kad pas visas drauges šitas klausimas rastų pritarimo ne tik žodžiais, bet ir darbais. Suvažiavimo tarimai, liečianti moterų klausimus, lai nebūna palikti užmirštyje ir kitose kolonijose, kur randasi lietuvių moterų. Pareiškite savo nuomones ne tik savuose susirinkimuose, bet ir spaudoje. Ypatingai daug diskusuotinas moterų skyriaus palaikymas. Kurioj kolonijoj randasi galinčių plunksną vartoti moterų, tokių moterų pareiga pasisakyti už skyriaus įvedimą ir pasižadėti bendradarbiauti.

Apšvietos Platinimas

Mūsų skyrius gražiai darbuojasi apšvietos skleidime, tai yra literatūros platinime. Kiekvieną mėnesį išrenkama draugė, kuri būna atsakominga už įvairių knygų bei brošiūrų platinimą. Pereitą mėnesį šį darbą vedė draugė U. Doveikienė, kuri išplatino daug literatūros. Šiam mėnesiui išrinkta kita draugė.

Neskaitlingi Susirinkimai

Nors minėto skyriaus narės visuomet aktyviai darbuojasi visuose vajuose, bet kas liečia lankymą susirinkimų, tai reikia pasakyti, kad šioj srityj pusėtinai atsilikusios. Palyginus skyriaus narių skaičių, tai tik maža dalis atsilanko į susirinkimus. Tai jau blogoji medalio pusė.

Patricia

Moterų Skyriaus Įvedimo Klausimu

TORONTO. — Nuolatos skaitydamas Liaudies Balsą pastebėjau, kad moterys pageidauja savo skyriaus Liaudies Balse, o atsibuvusiame suvažiavime nutarė jį įvesti. Tai labai geras pasimojimas, tiktai reikalinga jį vykdyti. Mat, yra desėtkai problemų, kurios turėtų būt pagvildenamos tame skyriuje, nežiūrint kokiu vardu jis bus pavadintas.

Atsimenu, Darbininkų Žodyje buvo Darbininkių skyrius, bet neilgai jis gyvavo. Skyriaus užsidarymo priežastis, manau, buvo ta, kad draugės tame skyriuje mažai gvildeno moteries padėtį visuomenėje, o daugiausia ragino rašyti. Suprantama, negali būti darbo pradžios be paraginimų, tačiau taip pat negali būti visas darbas paverčiamas paraginimais. Kaip šiemet draugės pradės darbą, dar neteko matyti, bet rodos, kad diskusijos krypsta senąja linkme — paraginimais. Štai, prieš suvažiavimą montrealietės nutarė, kad skyrius yra reikalingas ir paragino kitų kolonijų moteris. Torontietės tą paraginimą užgyrė ir paragino kitas. Labai gera pradžia, kitaip būti ir negalėjo, kę ir aiškesnį problemų planą, tuomet būtų buvę vaisingesnės diskusijos. O gal jį patieks skyrių pradėdamos leisti?

Kad darbas prasidėtų reikiama vaga, noriu patarti draugėms nedaryti senos klaidos. Man rodos, kad draugės galvoja apie tokį skyrių, kuriame privalėsią dalyvauti desėtkai moterų bendradarbių. Jeigu taip, tai jos daro didelę klaidą, nes niekur nebuvo galima to įgyvendinti, nebus galima įgyvendinti ir draugių skyriuje. Net ir dideli laikraščiai neturi šimtų bendradarbių, tad negalima tikėtis, kad bus labai daug bendradarbių ir tam skyriuje. Tačiau tas blogumų nesudaro. Jeigu atsiras draugių tarpe bent trejetas galinčių rišti moteries problemas visuomenėje ir penketas rašančių iš įvairių kolonijų paprastas korespondencijas, skyrius bus geras ir juo įdomausis visi skaitytojai. O jeigu draugės tiktai ragins rašyti, skyrius bus neįdomus.

Draugės turi atsiminti, kad didžiausias ragintojas yra ne ragintojas, bet kūrybinis darbas. Štai, jeigu bent kuri draugė tinkamai aprašys moteries padėtį ir svarbą visuomenėje, tokiu straipsneliu atsieks daugiau, negu desėtku raginimų "draugės rašykime." Pavyzdžių galima rasti net ir kapitalistinėj spaudoj. Pavyzdžiui pažangi žurnalistė Margaret Gould Toronto Daily Stare dažnai gvildena įvairias moteris liečiančias problemas. Ji dažnai aprašo kiek moterų miršta del nepakankamos moterų sveikatos priežiūros, kiek lieka invalidėmis, kokias svarbias pareigas atlieka visuomenėje, žodžiu, lyg veidrodyje parodo moterų gyvenimo sunkumus, žadina visuomenės jausmus pasigailėti moteries, tačiau niekad nerašo "rašykite moterys."

Tad ir mūsų draugėm, pradedančiom taip svarbų darbą, turi būti aišku, kad geriausį darbą atliks ne nuolatiniai raginimai, o tik kūrybinis darbas, pejėgiantis iškelti tikrąją moteries visuomeninio gyvenimo paveikslą. Nesvarbu, kad prie to paveikslo piešimo išpradžių nebus keliolikos plunksnos menininkių, bet svarbu tas, kad darbas būtų pradėtas tinkama linkme. O jeigu jis bus tinkamai pradėtas, draugėms padės ir vyrai ir tas pažadins prie darbo daugiau darbinikių.

Vyras

Lenkų šokikės, dalyvavusios tautų festivalyje, Toronte. Kairėj Eugene Slivinski, pasižymėjusi šokikė, rengia jaunesnes šokike s.

Winnipegiečiai Nutarė Neremti Klaipėdos Pabėgėlių ir Ginklų Fondo

WINNIPEG. — Birželio 19 dieną Winnipego lietuvių svetainėj, 240 Manitoba Ave., įvyko Winnipego Lietuvių Bendro Fronto sušauktas masinis susirinkimas, kuriame dalyvavo Winnipego ir apylinkės lietuviai.

Susirinkimas apdisku s a v o daug svarbių klausimų ir išklausė keletą svarbių pranešimų.

Buvo perskaitytas Mackenzie-Papineau batalijono draugų komiteto atsišaukimas, raginantis paremti iš Ispanijos grįžusius kovotojus. Susirinkime dalyvavę draugai Gutauskas, Lapeška ir draugės Buzunienė ir Bukauskienė pasižadėjo pasidarbuoti tam reikalui.

Draugas K. Beniušis išdavė iš Lygos už taiką ir demokratiją konferencijos raportą, kurį susirinkimas vienbalsiai priėmė.

Toliau buvo plačiai apdiskusuotas Klaipėdos krašto pabėgėlių klausimas. Susirinkimas nutarė neremti Klaipėdos krašto pabėgėlių, nes dabartinė Lietuvos vyriausybė nepildo savo pasižadėjimo, pažadėto, kad nebus sūnų ir posūnių. Taip pat nepriima į Lietuvą už demokratiją kovojusių Ispanijos lietuvių. Todel susirinkimas pasisakė, kad geriaus remti Ispanijoj kovojusius ir dabar Francijoj laikomus lietuvius, o ne Klaipėdos krašto pabėgėlius, kurių tarpe randasi lietuviškų fašistukų ir žvalgybininkų. Tuo klausimu winnipegiečiai turi kuo remtis.

Apdiskusuotas ir vienbalsiai atmestas ginklų fondo rėmimas. Ginklų fondo atmetimą winnipegiečiai motyvuoja tuo, kad dabartinė Lietuvos valdžia sakosi, jog ji bejėgė leisti naudingus įstatymus del Lietuvos liaudies, nes bijantisi, kad neužrūstintų Hitlerio. Tais sumetimais nepaleidžia politinių kalinių ir nedaro kitų pagerinimų. Winnipego lietuviai matydami tą baimę numatė, kad nėra reikalo pirkti ginklų, nes jie gali patekti Hitleriui ir būti atkreipti prieš Lietuvos liaudį. O ko gero, tie ginklai gali būti atkreipti prieš Lietuvos liaudį ir tada, kada Lietuvos darbininkai ir valstiečiai savo valdžios pareikalaus daugiau laisvės ir demokratijos.

Susirinkimas, priėjęs išvados, kad nėra reikalo remti Klaipėdos krašto pabėgėlių ir ginklų fondo, pagamino sekančią rezoliuciją, kurią pasiuntė Lietuvos vyriausybei:

Lietuvos Respublikos
Prezidentui
Antanui Smetonai.

Mes, Winnipego ir apylinkės lietuviai, susirinkę į Winnipego Lietuvių Klubą — po adresu 240 Manitoba Ave., Winnipege, Kanadoje, birželio 19 dieną, 1939 metais — į Winnipego Lietuvių Bendro Fronto lietuvos Liaudžiai Ginti Komiteto sušauktą masinį susirinkimą, dalyvaujant visoms Winnipego apylinkėje esančioms organizacijoms ir pavieniams asmenims, apsvarstėme Klaipėdos krašto pabėgėliams ir Lietuvos Ginklų Fondui remti keliamus klausimus ir priėjome išvados Lietuvos vyriausybei statyti sekančius griežtus reikalavimus:

1. Reikalaujame besąlyginiai paliuosuoti visus Lietuvos politinius kalinius.

2. Reikalaujame suteikti visai Lietuvos liaudžiai spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvę.

3. Reikalaujame leisti Lietuvos liaudžiai išsirinkti tokią valdžią, kokios ji pageidauja.

4. Reikalaujame, kad be atidėliojimo būtų besąlyginiai priimami atgal į iLetuvą Lietuvos sūnūs, išvykusieji į Ispaniją kariauti už demokratijos palaikymą ir dabartiniu laiku esantieji Francijoje — koncentrac i j o s stovykloje. Jie turi būt priimami taip kaip kitos demokratinės valstybės priėmė atgal savo krašto žmones.

Kada Lietuvos vyriausybė išpildys mūsų pastatytus viršuj paminėtus reikalavimus, tai mes visais galimais būdais remsime Lietuvos vyriausybę, kaip moraliai, taip ir materialiai.

W. Karosas — Pirmin.
K. Plečkaitis — Sekretr.

POLITINĖS BYLOS APELIACINIUOSE RŪMUOSE

Kaunas. — Birželio 5 dieną Rūmai sprendė keletą politinių bylų.

Geršonas Jofė, Utenos gyventojas, šių metų balandžio 22 dieną Karmelavoj nusipirko autobuso bilietą ir autobusu nuvažiavo į Uteną vežinąs prikimštu portfeliu ir čemodanu. Utenoj buvo įtartas ir policijos iškrėstas. Jofės čemodane policija rado per 4 tūkstančius egzempliorių komunistų atsišaukimų ir 84 komunistų partijos programas.

Jofė patrauktas tieson už komunistinės literatūros platinimą ir priklausymą slaptai komunistų bolševikų partijai.

Rūmai abiem kaltinimais Jofę pripažino kaltu ir nubaudė ketveriais metais sunkiųjų darbų kalėjimo, bet kaip nepilnamečiui trečdalį bausmės numušė.

IŠ WINNIPEGO BEDARBIŲ GYVENIMO

WINNIPEG. — Neturintiems darbo ir gyvenantiems iš duodamos pašalpos Winnipego darbininkams gyvenimas labai skurdus. Pirmiau pašalpą imančios šeimos galva turėjo teisę iš šalies užsidirbti keletą dolerių, dabar to nėra. Imantis pašalpą bedarbis dabar turi dirbti valdžiai 12 dienų iš eilės be jokio atlyginimo. Dvylikai dienų pasibaigus, už kelių dienų vėl gauni kortelę, raginančią eiti dirbti. Negana to, į pašalpą imančių namus dažnai lankosi pašalpos biuro atstovai ir pasityčiojančiai kalba bedarbiams, kad jie ieškotų darbo. Jeigu pavyksta prikalbėti, tai vyrą išsiunčia ant farmos už kokią 10-15-20 dolerių per mėnesį dirbti, o žmoną su vaikais palieka mieste gyventi, bet jau be pašalpos.

Na, o rinkimams artinantis tie ponai persistato save geradėjais ir kreipiasi prie darbininkų su visokiais pažadais. Darbininkai turėtų žinoti, kad jeigu tie ponai reikalauja iš darbininkų laike rinkimų, tai darbininkų pareiga iš jų reikalauti po rinkimų, kad jie su mumis geriau skaitytųsi.

Man teko su vienu ponu atviriau pasikalbėti. Jis atėjo iš pašalpos biuro pasakyti man, kad pasieškočiau darbo. Paprašiau jo, kad man pasakytų kur galiu gauti darbo. Nežinojo ką atsakyti. Tuomet pasakiau, kad eisiu į pašalpos departamentą ir prašysiu, kad jį atleistų iš darbo ir jo vietoje duotų man darbą. Pasakiau "tuomet žinosi kaip lengva darbas gauti." Ponas išgirdęs tokį pareiškimą nieko nesakęs išsinešdino iš mano grįčios.

Darbininkai visi vieningai privalo kovoti už žmoniškesnio gyvenimo teises.

V. Lepeška

Pranešimai

Lethbridge, Alta.

Piknikas

Lietuvių Literatūros Draugijos 69 kuopa rengia pirmą pikniką šioje apylinkėje, kuris įvyks River Botton, liepos 2 dieną.

Važiuodami nuo Brewery keliu linkui River Bottom, sukite į kairę linkui City Mine ir toje vietoje, kur pernai buvo piknikas, rasite pikniką.

Kviečiame visus artimesnių ir tolimesnių kolonijų lietuvius atsilankyti. Čia sueisime savo draugus bei pažįstamus, linksmai laiką praleisime ir tuo pačiu laiku padarysime darbininkiškiems reikalams naudą.

Piknikas prasidės ryte ir baigsis vakare.

Laukiam visų atsilankant.

Iki pasimatymo.

Pikniko Rengėjai

Montreal, Que.

Masinis Susirinkimas

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos išrinktas komitetas šaukia masinį Montrealo lietuvių susirinkimą del aptarimo organizavimo **Kooperativo bei Vartotojų Bendrovės.** Visi tuo susijdomavę prašomi atsilankyti.

Susirinkimas įvyks sekantį trečiadienį, birželio 28 d., 8 val. vakare, D. L. K. Vytauto Klube, 2161 St. Catherine St. East, Montreal.

Kviečiame

Komitetas

Advokatų Kontora
M. S. Millstone
455 Spadina Ave., Toronto
Telefonas: RA 5125
Rezidencijos EL 7922

Advokatas ir Notaras
M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2, Ontario
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Padėkos Žodis Aukavusiem Meno Rateliui

WINNIPEG. — Nesenai Liaudies Balse rašiau, kad draugas Kazys Beniušis Meno rateliui paaukojo daug visokių kostiumų ir draugai Ginkai vieną fraką. Dabar meno ratelis gavo daugiau daiktų. Draugas Kostantas Ginkus paaukojo labai gražią didelę europietišką pypkę, kuri savo gražumu beveik prilygsta indijonų Anglijos karaliui paaukotai "taikos pypkei" (pipe of peace). Manau, kad ši pypkė pridarys winnipegiečiams gana gardaus juoko, kuomet ant scenos pamatys ją berūkantį kokį "senį."

Draugė Ginkuvienė paaukojo labai gražius lango užlaidus del scenos papuošimo, o draugė Valiaugienė paaukavo gražų odinį apgaubalą (fur cape), kokį maudyklėse dėvi Floridos dykaduonės. Taigi mūsų Meno ratelis galės perstatyti net ir Floridą.

Todel Meno ratelio vardu draugui Ginkui, draugėms Ginkuvienei ir Valiaugienei tariu širdingą ačiū.

V. Lepeška
M. R. Turto Globėjas

PIRMA ELEKTRINĖ GYDYMO MAŠINA

Pirmąją elektrinę gydymo mašiną pasidarė episkopalų bažnyčios kunigas John Newton 1764 metais, Anglijoj, ir pradėjo jąja gydyti žmones nuo "visų ligų." Greitai žmonės ėmė miniomis plaukt pas tą kunigą gydytis. Kažin ar pagydė bent vieną, bet kalbos plačiai pasklido apie jo "stebūklingąją" mašiną. Tad kiti dvasiškiai ir šiaip senoviški žmonės pradėjo skelbt, kad tas kunigas esąs "raganius" ir veikiąs su "piktaja dvasia." Priklausę tokių šnekų, jo paties parapijonai ilgainiui taip sukilo prieš tą kunigą, kad jis turėjo galvotrukčiais bėgt iš savo parapijos Olnego miestelyje.

KAUNAS. — Geologiniams tyrimams Lietuvoje daryti ligi šiol vaikė žemės turtams tirti komisija. Jos rūpesčiu ištirta kreida, tiriami kalkiniai akmenys, gipsas, smėlis ir kt. statybinės medžiagos. Nuo šiol komisija palaipsniui persiorganizuoja į atskirą geologinį institutą.

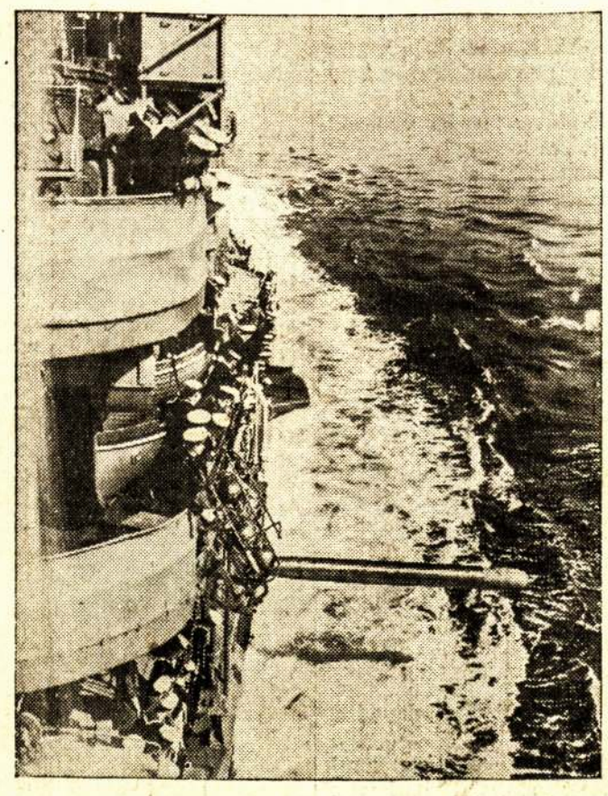

Anglų karinis laivas Repulse skrodžia vandenį, tuo pačiu laiku iššauna torpėdą.

Del Tariamų Didelių Centro Komiteto Algų

TORONTO. — Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos fondo pakėlimo klausimu rašydamas Liaudies Balso 339 numeryje V. Jusaitis palietė ir Centro Komiteto algas. Jisai siūlo Centro Komitetui numušti algas ir tuo būdu sutaupyti 60 dolerių, nes esą Centro Komitetas turįs gana mažai darbo, o imąs labai dideles algas. Girdi, jeigu apdraudos kompanijos mokėtų tokias algas, tai tuojau susibankrutuotų.

Tai labai naivi ir juokinga pasaka, kad del tokių algų turėtų bankrutuoti apdraudos kompanijos. Nežinau kokį nuošimtį gauna apdraudų kompanijų agentai, bet visgi kiekvienas matė po keletą tokių agentų, kolektuojančių iš apsidraudusių duokles. Ir neatrodo, jog kiekvienas agentas apeitų daugiau narių, kiek turi mūsų draugija, taipgi neatrodo, kad ir algos gautų tiktai 75 dolerius per metus. Yra ir lietuvių, kurie apdraudos kompanijom dirbdami uždirbo ne 75 dolerius per metus, bet po 30 ir 40 dolerių per savaitę, bet visgi apdraudos kompanijos dar nebankrutuoja. Tiesa, Centro Komiteto sekretorius neina per stubas ir nekolektuoja narinių duoklių, kaip kad apdraudų kompanijų agentai, jis tik prižiūri kiekvieno nario įmokamas duokles, bet už tai gauna per savaitę ne 20 ar 10 dolerių, o tiktai pusantro dolerio. Tai toks skirtumas nuo apdraudų kompanijų.

Kas kita su algų numažinimu. Jeigu draugijos nariai nuspręs, kad Centro Komitetui algos peraukštos, ypatingai sekretoriui, tai reikia sumažinti. Na, o algų didumą ar mažumą galima nusistatyti ne iš ko kito, kaip tik iš darbo didumo — iš atliekamų pareigų. Pavyzdžiui yra paie 700 narių. Centro sekretorius kas mėnuo turi perversti tiek tai lapų ir juose ne tik įrašyti užsimokėjusių pavardes ir sumą, bet ir žiūrėti, kad sąskaityba eitų pilnoj tvarkoj. Kita, Centro sekretorius turi palaikyti su visomis kuopomis komunikaciją, nurodyti esamus trūkumus, sužiūrėti visas ligonių aplikacijas ir kitus dalykus. Na, o jeigu papuola neaiškus ligonis, tai ir ant vieno tenka padėti namaža darbo. Kartais net kelis kartus prisieina eiti pas gydytoją ir į kitas įstaigas del ištyrimo. Žodžiu, einant sekretoriaus pareigas yra prie ko laiką praleisti beveik kiekvieną vakarą. Juk sužiūrėti kiekvienas mėnuo 700 narių blankas, ištirti per 100 ligonių blankas, išstudijuoti kada jie užsimaldavo, atsimaldavo ir nustatyti kiek jiems priklauso pašalpų, tai nevisai lengvas dalykas. Žinoma su juo galvas turi sukti ir kiti Centro Komiteto nariai, bet didžiausia atsakomybė tai sekretoriui.

Kiek už tokį darbą algos priklausytų nesiimu spresti. Tiktai žinau, kad ukrainų darbininkiškos pašalpinės organizacijos Toronto skyrius turi beveik tiek pat narių, kiek mūsų draugija ir to skyriaus sekretoriui, turinčiam mažesnes pareigas, moka po penkis dolerius per savaitę. O kaip mūsų draugija turi pasielgti, ar numušti algas, ar visai nemokėti, tai draugijos narių dalykas. Nariu tiktai perstatyti darbą, tai ir viskas. Gal kai kas ir patikės Jusaičiui, kad Centro komiteto nariai privalo laužyti galvas, ypatingai sekretorius kas vakaras dirbti ir net raštinei turėti samdomą kambarį ir už tai net negauti atlyginimo, kuriuo galėtų užsimokėti duokles ir daugumoj padengti su tuo darbu susijusias išlaidas.

Jusaitis sako, kad jeigu centras apmokėdamas vadinamas algas, apmokėdamas valdžios įstaigoms už laisnius, už įvairias blankas, reikalingas visom kuopom ir nariams ir kitus dalykus padaro per metus 400 dolerių išlaidų, tai privalą visos 8 kuopos susirūpinti, kad jos nebūtų "nuskriaustos." Patarimas geras! Jeigu kiekvienas narys plačiau pastudijuotų apie draugijos reikalus nebūtų žalos. Tačiau, manau, kad dauguma narių žino, jog draugija kasmet turi užmokėti valdžios įstaigom už laisnius, žino, kad pinigą kainuoja laiškai, pašto perlaidos, visose kuopose cirkuliuojančios ligonių aplikacijos, lankytojų blankos, įstojimo blankos, skelbimai ir kitoki komunikaciniai dalykai, kurie ir sudaro beveik du trečdaliu centro išlaidų. Bet faktas, kad ne visi žino, nežino ir Jusaitis. Tad būtų gera, kad Centro Komitetas kartkartėmis labai smulkmeniškai išdėstytų administracines išlaidas ir jas per cirkuliarus pasiųstų kuopoms, tuomet kiekvienas pamatytų, kad šios draugijos administracinės išlaidos yra vienos iš mažiausių.

Kas netiki, gali pažvelgti į abiejų Amerikos lietuvių susivienijimų administracines išlaidas ir jas proporciniai sulyginti su mūsų draugijos administracinėmis išlaidomis. SLA administracinės išlaidos skelbiamos Tėvynėje, o LDS išlaidos Tiesoje. LDS turi apie 9,000 narių, tai yra apie dvyliką kartų daugiau, negu mūsų organizacija, o jos administracinius reikalus tvarko penki pilnai apmokami darbininkai, tad galima apskaičiuoti, ar mūsų draugija, mokėdama sekretoriui 75 dolerius per metus, pirmininkui su kasierium po 15 dolerių per metus ir kitiems keturiems nariams dar mažiau, padaro dvyliktąją dalį LDS administracinių išlaidų. Manau, kad mūsų Centro Komitetui mokamas "algas" padauginus dvyliką kartų LDS centre neišsilaikytų ne penki, bet nei du darbininkai. Kiekvienas kas norės suprasti, tai pamatys. SLA didesnė organizacija už mūsų draugiją nedaugiau, kaip 20 kartų, bet jos administracinės išlaidos didesnės gal apie šimtą kartų.

Niekas negali reikalauti, kad jeigu kitos organizacijos padaro dideles administracines išlaidas, tai joms proporcingai turi daryti ir mūsų draugija, bet taipgi niekas negali reikalauti, kad mūsų draugija galėtų apsieiti be administracinių išlaidų. Be jų negali apsieiti nei viena organizacija, neapsieis ir mūsų.

Draugijos Narys

LIETUVOS ŽINIOS

MARIJAMPOLĖ TIKRAI STATYS NAUJĄ FABRIKĄ

Marijampolė. — Pirmiau buvo kalbama, kad grupė žmonių, susimetusių į akcinę bendrovę "Medvilnės audiniai" ruošiasi audimo fabriko Marijampolėj statybai ir tam tikslui rūpinasi reikalingais leidimais. Dabar akcinė bendrovė "Medvilnės audiniai" reikalingus leidimus jau gavo, ir fabriko statyba bus pradėta šį rudenį.

Fabrikui statyti vieta parinkta Puskelnių kaime prie hidroelektrinės jėgainės, iš kurios fabrikas gaus reikalingą elektros energiją. Fabrikas bus didelis, jame tilps 200 staklių, ir jei dirbs 3 pamainom, bus reikalingas apie 800 darbininkų, nors steigėjai kukliai užsiangažuoja, kalbėdami, jog fabrike gausią darbo tik apie 400 darbininkų. Tiek miesto savivaldybė, tiek vietos darbininkai įsitikinę, kad šitas fabrikas pagaliau galutinai išspręs nedarbo klausimą, kuris Marijampolėje aktualus tiek žiemą, tiek vasarą.

SMARKIAI NUBAUSTA ŽIAURI MOTINA

Alytus. — Praėjusių metų spalių 27 dieną netoli Alytaus darbininkai tvarkydami sielius ištraukė 4-5 metų mergaitės lavoną. Gydytojas konstatavo, kad mergaitė yra prigėrusi.

Policija išaiškino, kad tai yra Anelės Gasiukevičiūtės, kilusios iš Kriukų valsčiaus, Šiaulių apskrities, dukters Augustės lavonas.

Tardant paaiškėjo, kad Gasiukevičiūtė Augutę tyčia nuo tilto įmetė į Nemuną, o rytojaus dieną gimdė kitą kūdikį.

Apygardos teismas Gasiukevičiūtę pripažino kalta ir nubaudė 15 metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Nubaustoji padavė apeliacinį skundą, įrodinėdama, kad ji veikus nesąmoningai, nes jau rengusis gimdyti, sirgus ir prašo Rūmus jai bausmę sušvelninti.

NELAIMINGI ĮVYKIAI PROVINCIJOJE

Kaunas. — Birželio 6 dienos naktį Girdžiuose, netoli Jurbarko, sudegė klebonijos kluonas ir tvartas su juose buvusiu inventorium ir gyvuliais.

Įtariama, kad padegimas, nes klebonas nekaip sugyvendavęs su kai kuriais savo parapijiečiais.

Tą pačią naktį, trys kilometrai nuo Jurbarko, Gedžių kaime sudegė Kimutienės tvartas ir kluonai. Manoma, kad ir čia buvo padegimas. Policija šių dviejų gaisrų priežastis aiškina.

— Aluntos miestelyje, Utenos apskrityje, ūkininkas A. Petniūnas susitiko autosunkvežimį. Petniūnas išlipo iš vežimo besibaidančio arklio palaikyti ber arklys, šokdamas, Petniūną parvertė ant žemės tiesiog po autosunkvežimio ratais. Petniūnas mirtinai suvažinėtas.

— Musninkų valsčiuje, Ukmergės apskrityje iš Neries ištraukti žmogaus palaikai. Paaiškėjo, kad tai yra vieno lenkų kareivio, neseniai Neryje nuskendusio, palaikai, kurie atiduoti lenkų valdžios organams.

— Iš Rokiškio savivaldybės daboklės pabėgo kalinys. Del to kalinio pabėgimo areštinės prievaizda taip susijaudino, kad trimis pistoleto šūviais tuojau nusišovė.

ŪKININKAI NEMOKA TARNAMS ALGŲ

Klaipėda. — Iš Klaipėdos krašto ir dabar dar bėga tarnai palikdami ūkininkus be darbininkų. Ūkininkai nenorėdami likti be darbininkų nemoka jiems algų, tačiau samdiniai atsisako ir nuo savo uždarbio ir apleidžia Klaipėdos kraštą. Klaipėdiškiams dabar yra didelis krizis su lauko darbininkais.

"Gerbūvis" Šiaurinėj Ontarijoj

Nenusigąsk, gerbiamas skaitytojau, iš džiaugsmo, nes aš taip kaip šis laikraštis nesu linkęs daryti sensacijų ir garbinti kapitalistinę sistemą, o tiktai ginti darbo klasę ir ją vesti prie laimingesnio gyvenimo. Todel pasakydamas "gerbūvis šiaurinėj Ontarijoj" nenoriu pasakyti, kad čia jau atėjo laimės laikai, bet nenorėdamas užsimerkti prieš gyvenimo tikrovę, turiu pripažinti, kad miškų rajonuose šią vasarą darbų per pus daugiau. Kodel? Todel, kad artinasi federalės valdžios rinkimai.

Praeitais metais miškų apylinkėse buvo labai sunku. Žmonės buvo tiesiog desperatiškoj padėtyj. Jie pradėjo nepasitikėti senomis partijomis, pradėjo žiūrėti į progresyvišką judėjimą stumti senas partijas į užpečkį, tad štai senos partijos, remiančios dabartinę valdžią pradėjo gelbėti situaciją.

Todel suprantama, kad šiais metais, valdžios rinkimų metais miškų rajonuose daugelio darbų pasireiškimas nėra normalaus ekonominio gyvenimo išdava, bet valdžią palaikančių partijų gudri apgavystė. Miškų industrijoj, kaip buvo taip ir yra didelė anarchija. Štai, padidėjo miškuose darbai, bet Nipigono apylinkės miškuose pūsta praeitą žiemą prikirstų apie 100,000 kordų popiermalkių. Čionai pūstančio turto vertė siekia apie pusantro milijono dolerių. Tad kyla klausimas, ar bus sudorotos miško medžiagos, kurių vien Ontarijos provincijoj šią vasarą bus prikirsta pusė milijono kordų? Dirbantieji miškuose netikime, nes daugelyje darbviečių inspektoriai popiermalkių nepriiminėja. Reiškia kertama ne sulyg pareikalavimų.

Kodel kompanijos, kurios visuomet žiūri tik į pelnus, šiemet taip smarkiai kerta mišką? Matomai valdžia, norėdama suteikti darbininkams darbų suteikė kompanijoms daug lengvatų, todel jos konkuruoja viena su kita, norėdamos pasinauduoti proga.

Darbininkams sakyti, kad lai pasiunta kompanijos, mes pasidarysim keletą centų, negalima. Negalima tylėti matant kai partijinei politikai pakelti naikinami gamtos turtai ir darbo jėga.

Tas darosi ne vien miškų industrijoj. Šimtai darbininkų traukia iš po galežinkelių rėlių dar visai gerus pabėgius vien tik del to, kad artinasi rinkimai. Jeigu ne rinkimai, tai tie pabėgiai ramiai būtų gulėję po rėlėmis mažiausia bent porą metų.

Rinkimų proga vienas naudingas darbas bus atliktas, tai pabaigtas senai pradėtas tiesti Nipigon-Geraldton plentas. Pirmiau jo užbaigimui esą nebuvo pinigų. Šiemet valdžia surado baksus dinamito ir juo griauna akmeninius kalnus. Didelių sprogimų garsai toli aidi per miškus, apylinkes ir atsimušę į gyventojų ausis, daug pasako apie čionai dirbančius sūnus ir daugiau paveikia negu rinkiminės oracijos. Neturintieji pilietybės popierių, reiškia nereikalingi rinkimuose, negali šių darbų gauti.

Taipgi šiais metais ir miesteliuose darbai pusėtinai pavaryti, kad tik jais aprūpinus turinčius teisę balsuoti.

Gera, kad atsirado darbų, bet viską apžvelgus bėga mintis ar ilgai šio amžiaus civilizuoti žmonės toleruos tokias sauvales? Juk visiem aišku, kad per kelis mėnesius suteikiami mažai apmokami darbai nepagerins ateities. Argi tuo bus galima nusipirkti balsuotojus. Argi žmonės tokia eksploatacija ilgai bus patenkinti ir neieškos nieko naujo, kas žmogui užtikrintų ne vergo, bet darbo žmogaus reikalingą žmonišką pragyvenimą pilnoj to žodžio prasmėj?

Dirbantis

SKAITYKITE KNYGAS

Knygos Veda į Apšvietą — Apšvieta į Laimėjimą
L.L.D. Kanados Veikiantis Komitetas Skelbiame Sekančių Knygų Išpardavimą:

GAMTA ir ŽMONĖS — Parašyta M. Iljin.
Ši knyga dar nesenai parašyta ir jau su didžiausiu įdomumu skaitoma įvairių tautų milijonų žmonių. Jos turiningumu, įdomumu ir geniališkumu, gabiu parašymu stebisi M. Gorkis ir kiti pasauliniai rašytojai. Knygoje atidengiama įvairios kovos formos su gamta, del žmonijos gerovės.
Knyga iš 320 pusl. Kaina $1.50. Dabar parsiduoda už $0.75

POVILAS JURKA — Mikas Rasoda.
Tai labai įdomi apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Joje skaitytojas randa ne tik aprašymą šiurpingų scenų, romansų, bet ir naudingų pamokymų.
Knyga 318 puslapių. Kaina $1.00. Dabar parsid. už $0.50

ISTORIJA KLASIŲ KOVOS AMERIKOJE — A. Bimba.
Ši didžiulė knyga, nors mūsų neskaitlingos tautos autoriaus rašyta, šiandien skaitoma skaitlingųjų tautų darbo žmonių, kaipo brangiausias istorinis veikalas, kuris atidengia Amerikos darbo žmonių kovų eigą. Šioje knygoje skaitytojas kaip veidrodyje mato Amerikos darbininkų kovas nuo pat Amerikos atsiradimo ligi 1925 metų.
Knyga 608 puslapių. Kaina $2.25. Dabar parduod. už $1.00

JANONIO RAŠTAI.
Šio jauno vos 21 metą gyvenusio poeto raštai jau virš dvidešimts metų atgal rašyti, bet savo turiningumu, gabia rašyba, vaizdingumu dar ir šiandien yra puikiausiu vadovėliu daugeliui pradedančių ir jau praktikuojančių rašytojų. Knygoje telpa aprašymas Janonio gyvenimo, apysakų ir didžioji knygos dalis — darbininkiškos eilės.
Knyga 112 puslapių. Kaina $0.75. Dabar parduo. už $0.25

Platintojams duodame 10 nuošimčių nuolaidos. Kas su užsakymu prisiųs ir pinigus už knygas, tiems persiuntimą apmokėsime. Pavieniams asmenims kreditan nesiunčiame. Mažesnius užsakymus galite siųsti pašto ženklais.

Užsakymus adresuokite L.L.D. K.V.K. sekretoriaus vardu: **K. Kilikevičius, P. O. Station "D," Box 44, Montreal, Que.**

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agentai
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas.
Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliui lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

ANGLYS

Vasaros Sezone Nupigintos
PIRKITE DABAR

KURIEMS SĄLYGOS NELEIDŽIA DABAR PIRKTI, UŽSISAKYKITE IŠ ANKSTO, O ANGLIS PRISTATYSIME KADA PAREIKALAUSITE UŽ DABARTINĘ KAINĄ.

Svorį ir Rūšį Garantuojame

DEL PATIKRINIMO NORINTIEJI GALITE PAMATYTI JŪSŲ PERKAMAS ANGLIS SVERIANT ANT MIESTO TIKRINAMŲ SVARSTYKLIŲ.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

Trinity Coal & Coke Co.
TORONTO

OFISAS
161 Oak St.
Telefonas: EL 7636

NAMŲ
955 Dundas St. W.
Telefonas: WA 5582

SAVININKAS AUGUSTAS UNDRAITIS

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų saugykla